

ทัศนะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
โรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณี อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี

สารนิพนธ์

ของ

พรพรรณ มนัสพาสน์เกษม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา

เมษายน 2549

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๑๑๑๑
๑๑ ๒๔ ๑๑๑
๑๑

ทัศนะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
โรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

บทคัดย่อ
ของ
พรพรรณ มนัสพาสน์เกษม

๒๔ ก.ค. ๒๕๔๙

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา
เมษายน ๒๕๔๙

๒๑๒๑๑๐๒

พรพรรณ มนัสพาน์เกษม. (2548) ทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
โรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณี อำเภอมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี. สารนิพนธ์ กศ ม.
(ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุวิชา โกมลทัด

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณี อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรีโดยรวมและรายด้าน
จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา และความเกี่ยวข้องกับนักเรียน

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณี ตั้งแต่
ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1-2 จนถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 ทุกคน จำนวน 159 คน เครื่องมือที่ใช้ใน
การเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
เป็นแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.92 โดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยค่า
ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – Way ANOVA)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการวางแผนจัด
การศึกษา ด้านการจัดหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้ปกครองมีทักษะต่อการมี
ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย

2. การเปรียบเทียบทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
ด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกตาม
เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา และความเกี่ยวข้องกับนักเรียน พบว่า

2.1 ผู้ปกครองเพศชายและผู้ปกครองเพศหญิงมีทักษะต่อการมีส่วนร่วมในการจัด
การศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุต่างกันมีทักษะต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปกครอง
นักเรียนที่มีอายุต่างกันมีทักษะต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการจัดหลักสูตรแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพต่างกันมีทักษะต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีรายได้ต่างกันมีทักษะต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปกครอง
นักเรียนที่มีรายได้ต่างกันมีทักษะต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการวางแผนจัด
การศึกษาด้านการจัดหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.6 ผู้ปกครองที่มีความเกี่ยวข้องต่างกันมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

THE OPINION OF STUDENTS' GUARDIANS TO PARTICIPATE
IN EDUCATIONAL MANAGEMENT AT WATPOTHAIMANEE SCHOOL,
MUANG DISTRICT, PHETCHABURI PROVINCE.

AN ABSTRACT
BY
PORNPUN MANUTPASKASAME

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education degree in Business Education
at Srinakharinwirot University

April 2006

Pornpun Manutpaskasame. (2005). *The Opinion of Students' Guardians To Participate In Educational Management At Watpothaimanee School, Muang District, Phetchaburi Province*. Master project, M.Ed. (Business Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University Project Advisor. Assist Prof. Suwicha Komoltut.

The purpose of this research was to study and compare with the visions of students' guardians to participate educational management at Wat Pothaimanee School, Muang District, Petchaburi Province. As a whole and by aspects, they were classified according to the guardians sex, age, occupations, monthly income, education level and the relation with the students.

The sample group to study in this research were 159 student's guardians in academic 2005 at Wat Pothaimanee School. The instrument used for collecting data was the questionnaire about the opinion of students' guardians to participate educational management by rating scale 5 level The standard deviation was 0.92. By using the statistics applied to study were percentage, mean, standard deviation, t-test, and ONE WAY ANOVA.

The results of this study were as follows :

1. The opinion of students' guardians to participate educational management were educational provision, planning the curriculum design and learning teaching management They had the opinion to participate educational in three aspects as a whole at the high level.

2. The compared on the opinion of students' guardians to participate educational management in three aspects were sex, age, occupation, monthly income, education level and the relation with the students were found :

- 2.1 The students' guardians who had difference sex, had the opinion to participate educational were no significant difference in the opinion to participate educational management.

- 2.2 The students' guardians who had different age, had the opinion to participate educational management as a whole were no statistically significant difference. When considered by aspects, it found that there were statistically significant difference in planning curriculum design at .01 level.

- 2.3 The students' guardians who had different occupation, had the opinion to participate educational management as a whole were no statistically significant difference.

2.4 The students' guardians who had different monthly income, had the opinion to participate educational management as a whole were no statistically significant difference. When considered by aspects, it found that there were statistically significant difference in planning curriculum design at .05 level

2.5 The students' guardians who had difference education level, had the opinion to participate educational management as a whole were no statistically significant difference.

2.6 The students' guardians who had difference relation with students level have the opinion to participate educational management as a whole were no statistically significant difference.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง ทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์
ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ของพรพรรณ มนัสพาสน์เกษม ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

Sstn Anandak
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุวิชา โกมลทัต)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

S. Chosup
(อาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์)

คณะกรรมการสอบ

Srit Anandak
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุวิชา โกมลทัต)

ประธาน

S. Chosup
(อาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

Sh ✓
(อาจารย์ภัคภร สกลรักษ์)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Dr. Kitidima Sangkhaem
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติมา สังข์เกษม)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

วันที่ 18 เดือน เมษายน พศ 2549

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับการให้คำปรึกษา แนะนำ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ จนสำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวิชา โกมลทัต อาจารย์ที่ปรึกษา สารนิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษาแนะนำการทำงานวิจัยนี้จนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาดังกล่าว จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์ อาจารย์ภัคกร สกลรักษ์ ที่ให้ความกรุณาเป็นกรรมการสอบสารนิพนธ์ฉบับนี้ และได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เพิ่มเติม จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพิร์ ลี้มไทย อาจารย์ภัคกร สกลรักษ์ นายคณิง กายสอน หัวหน้ากลุ่มนิเทศก์ ติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขต พื้น ที่การศึกษาเพชรบุรีเขต 1 นายสุวรรณ เชื้อนิล ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแหลม และนาย เฉลิม สินเกษตร ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่า เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบ แก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สมาน สรรพคุณ ที่ให้โอกาสในการศึกษาครั้งนี้ รวมทั้ง คณาจารย์ในภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่าน ที่ได้ ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนประสบการณ์ที่มีคุณค่าสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ ในชีวิตประจำวันแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้ปกครองนักเรียนทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม และ ส่งกลับคืนตามกำหนดครบถ้วน 100% รวมทั้งพี่ๆ เพื่อนๆ และน้องทุกคนที่ให้กำลังใจในการทำ สารนิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาต่อบิดาที่ได้ ล่วงลับไปแล้ว มารดา ครู และบูรพคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้ และให้ กำลังใจแก่ผู้วิจัย

พรพรรณ มนัสพาสน์เกษม

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ 1
	ภูมิหลัง 1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย 2
	ความสำคัญของก ารวิจัย 2
	ขอบเขตของการวิจัย..... 3
	ประ ชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย..... 3
	ตัวแปรที่ศึกษา 3
	นิยา มศัพท์เฉพาะ 4
	กรอบแนวคิดในก ารวิจัย..... 5
	สมมติฐ านการวิจัย 5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 6
	ประวัติโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 6
	แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 9
	แนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
	พุทธศักราช 2542..... 13
	ความหมายของการมีส่วนร่วม 15
	ลักษณะของการมีส่วนร่วม 17
	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษา 18
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 35
3	วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย. 37
	ก ลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย..... 37
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล 37
	ขั้นตอนในก ารสร้างเครื่องมือ.. 38
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 39
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	43
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
5 อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	65
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	65
ความสำคัญของก ารวิจัย	65
ขอบเขตของการวิ จัย.....	65
สมมติฐานการวิจัย	65
วิธีดำเนินก ารวิจัย	66
เครื่องมือที่ใช้ในก ารวิจัย.....	66
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
สรุปผลก ารวิเคราะห์ข้อมูล	67
การอภิ ปรายผล	69
ข้อเสนอแนะ	73
บรรณานุกรม	76
ภาคผนวก	81
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	82
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	88
ภาคผนวก ค หนังสือขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย	85
ภาคผนวก ง คำอำนาจจำแนก และคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	95
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	99

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1	หาค่าจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มเป้าหมาย.....44
2	หาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน46
3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการวางแผนจัดการศึกษา โดยรวมและรายด้านรายข้อ.....47
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการจัดหลักสูตร โดยรวมและรายด้านรายข้อ.....49
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ51
6	เปรียบเทียบทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ.....52
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ..... 53
8	เปรียบเทียบทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม อายุ..... 54
9	การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้านการวางแผนจัดการศึกษา โดยวิธีการของเซฟเฟ่จำแนกตาม อายุ.....55
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม อาชีพ.....56
11	เปรียบเทียบทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม อาชีพ 57

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม รายได้ต่อเดือน	58
13 เปรียบเทียบทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม รายได้ต่อเดือน.....	59
14 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้านการวางแผนจัดการศึกษา โดยวิธีการของเซฟเฟ่ จำแนกตาม รายได้ต่อเดือน.....	60
15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ระดับการศึกษา	61
16 เปรียบเทียบทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ระดับการศึกษา.....	62
17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน.....	63
18 เปรียบเทียบทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน	64

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษา เป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เพื่อการเป็นสมาชิกในสังคมที่ดี อันจะนำไปสู่ความเจริญ ความมั่นคง ความสงบสุขของสังคม โดยรวม วัตถุประสงค์ของการจัดการพัฒนาการศึกษา เพื่อก่อให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของคนไทย เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคลทางด้านปัญญา ด้านจิตใจ ด้านร่างกาย และด้านสังคม คือการส่งเสริมให้ประชาชน ครอบครัว ชุมชน สถาบันทางการศาสนา องค์กรของรัฐและเอกชน มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา และตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาโดยสถานศึกษา ทุกแห่ง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2541 : 81 – 82)

การดำเนินการจัดการศึกษาที่ผ่านมามีปัญหาหลายเรื่อง ไม่สอดคล้องกับการจัดการศึกษา ในปัจจุบัน เนื่องจากในอดีตอำนาจทางด้านการจัดการศึกษารวมกันอยู่ที่ส่วนกลาง แต่การศึกษา ในปัจจุบันเป็นการกระจายอำนาจทางการศึกษา โดยการโอนอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่น และ โรงเรียน ดังนั้น ชุมชน ท้องถิ่นและโรงเรียน จึงควรมีอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสม มีทรัพยากรที่ จำเป็นอย่างพอเพียง มีอำนาจในการบริหารและจัดการกับทรัพยากรทั้งหลาย สิ่งเหล่านี้จะนำไป สู่ความสำเร็จของการกระจายอำนาจ หากส่วนกลางมอบแต่ความรับผิดชอบให้แก่ชุมชน ท้องถิ่น และโรงเรียน แต่ไม่มีอำนาจในการปฏิบัติ การกระจายอำนาจก็เกิดได้ยาก และยังคงเป็นปัญหาต่อ การศึกษาของไทยอยู่ (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. 2541 : 47)

ปัญหาที่กล่าวมา รัฐบาลได้ดำเนินการแก้ไขโดยวิธีการออกกฎหมาย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือ นำไปสู่การแก้ปัญหา กฎหมายที่สำคัญคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 43 มาตรา 81 มาตรา 289 และนำไปสู่การจัดทำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีจุดเน้นโดยให้ชุมชนและท้องถิ่นได้เข้ามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะใน มาตรา 12 กำหนดให้บุคคล ครอบครัว องค์กรเอกชนและอื่นๆ มีสิทธิในการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 11)

,การนำผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เป็นเรื่องที่ทำแล้ว จะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่โรงเรียนและผู้ปกครอง ชุมชน และที่สำคัญที่สุดคือ เกิดประโยชน์ แก่ผู้เรียน แต่ทั้งนี้คณะครูโดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเข้าหาชุมชนก่อน ครูต้องเป็นผู้นำ และเครือข่ายชุมชนร่วมมือกับชุมชนแสวงหาแนวทางและกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษา มีความสมานฉันท์ร่วมมือร่วมใจกับชุมชน ให้ชุมชนมีความรู้สึกว่าคุณครูเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเขา อย่าให้ผู้ปกครองและชุมชนมีความรู้สึกว่าการจัดการการศึกษาเป็นของครูฝ่ายเดียว (นงรัตน์ ศรีพรหม 2544 : 24)

ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงไม่อาจปฏิเสธการมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่นได้ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนจะทำให้โรงเรียนสามารถนำศักยภาพของชุมชนด้านใดด้านหนึ่งมาช่วยเกื้อหนุนในส่วนที่โรงเรียนขาดแคลน เช่น งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สื่อต่างๆ ตัวบุคคล แหล่งความรู้ สถานประกอบการ (สุรินทร์ กิจนิตย์ชีว์. 2541 : 95)

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดโพธิ์ทัมมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะในด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน จะเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน แต่จากสถิติการประชุมผู้ปกครองเพื่อร่วมวางแผนจัดการศึกษาของโรงเรียน ปีการศึกษา 2545 - 2547 พบว่าผู้ปกครองมาเข้าร่วมประชุม ร้อยละ 36.25 , 35.48 และ 36.42 ตามลำดับ (รายงานการประชุมผู้ปกครองของโรงเรียน ปีการศึกษา 2545-2547)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดโพธิ์ทัมมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี เพื่อพัฒนาปรับปรุง ในด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการศึกษา การจัดหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โรงเรียนวัดโพธิ์ทัมมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โรงเรียนวัดโพธิ์ทัมมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการวางแผนการศึกษา การจัดหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามตัวแปรอิสระ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา และความเกี่ยวข้องกับนักเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดโพธิ์ทัมมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการวางแผนการศึกษา การจัดหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนทุกคนในโรงเรียนวัดโพธิ์ ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ปีการศึกษา 2548 ตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1-2 , ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 จำนวน 159 คนโดยกำหนดให้นักเรียน 1 คน ต่อผู้ปกครอง 1 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 เพศ

1.1.1 ชาย

1.1.2 หญิง

1.2 อายุ

1.2.1 25-30 ปี

1.2.2 31-35 ปี

1.2.3 36-40 ปี

1.2.4 มากกว่า 40 ปี

1.3 อาชีพ

1.3.1 รับราชการ

1.3.2 เกษตรกร

1.3.3 รับจ้าง

1.3.4 อาชีพอิสระ

1.4 รายได้ต่อเดือน

1.4.1 ต่ำกว่า 4,000 บาท

1.4.2 4,001-5,000 บาท

1.4.3 5,001-6,000 บาท

1.4.4 6,001 บาท ขึ้นไป

1.5 ระดับการศึกษา

1.5.1 ระดับประถมศึกษา

1.5.2 ระดับมัธยมศึกษา

1.5.3 สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา

1.6 ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน

1.6.1 บิดา มารดา

1.6.2 ปู่ย่า ตายาย

1.6.3 ญาติ

2 ตัวแปรตาม ทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โรงเรียนวัดโพธิ์ทียมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ใน 3 ด้านคือ

2.1 การวางแผนจัดการศึกษา

2.2 การจัดหลักสูตร

2.3 การจัดการเรียนการสอน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึกของผู้ปกครองนักเรียนต่อการเข้ามามีสิทธิและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดจนความต้องการหรือความมุ่งหวังในการพัฒนาการศึกษา การดำเนินกิจกรรมของโรงเรียนวัดโพธิ์ทียมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ใน 3 ด้าน คือ

1.1 การวางแผนจัดการศึกษา หมายถึง การวางแผนเกี่ยวกับสิ่งที่จะทำในอนาคต อย่างเป็นระบบ คือตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย โครงการ การแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณด้านต่างๆ

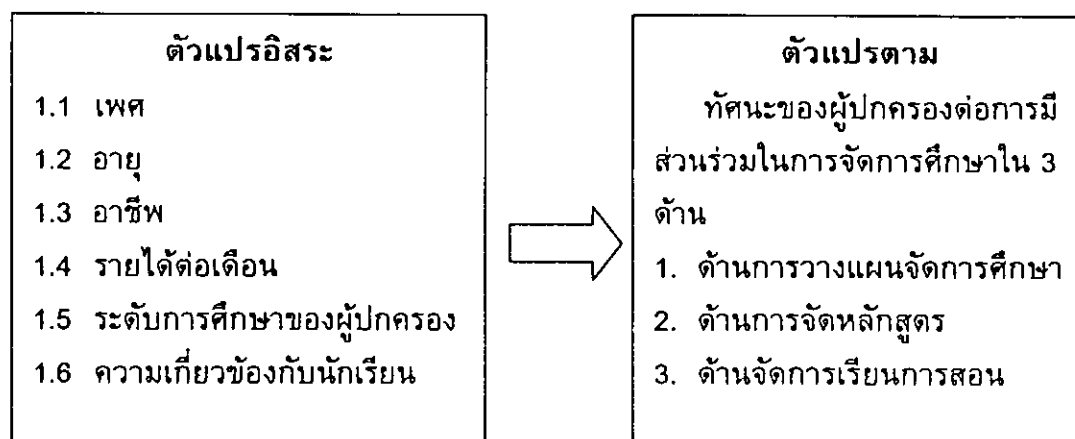
1.2 การจัดหลักสูตร หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของชุมชนในท้องถิ่น

1.3 การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนทั้งในโรงเรียน นอกโรงเรียน การเรียนจากบ้านและครอบครัว หรืออาจเข้าร่วมในรูปแบบของภูมิปัญญาท้องถิ่น

2 ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง บิดา มารดา หรือบุคคลอื่นที่รับผิดชอบในการอบรม สั่งสอน และอุปการะนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกัน มีทักษะต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดโพธิ์ทียมณีฯ โดยรวมและรายด้านต่างกัน
2. ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกัน มีทักษะต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดโพธิ์ทียมณีฯ โดยรวมและรายด้านต่างกัน
3. ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีทักษะต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดโพธิ์ทียมณีฯ โดยรวมและรายด้านต่างกัน
4. ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน มีทักษะต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดโพธิ์ทียมณีฯ โดยรวมและรายด้านต่างกัน
5. ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทักษะต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดโพธิ์ทียมณีฯ โดยรวมและรายด้านต่างกัน
6. ผู้ปกครองที่มีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนต่างกัน มีทักษะต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดโพธิ์ทียมณีฯ โดยรวมและรายด้านต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปเป็นแนวทางในการวิจัยดังนี้

1. ประวัติโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
2. แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. แนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542
4. ความหมายของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
5. ลักษณะของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
6. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษา
 - 6.1 ด้านการวางแผนจัดการศึกษา
 - 6.2 ด้านการจัดหลักสูตร
 - 6.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

1. ประวัติโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

โรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2465 โดยนายอำเภอเมืองเพชรบุรี ด้วยเงินการศึกษาพลีที่ศาลากลางหมู่บ้าน เปิดสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ต่อมาได้ย้ายไปตั้งในที่ดินสงฆ์ของวัดโพธิ์ทัยมณี เปิดสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 อาศัยศาลากลางการเปรียญเป็นสถานที่เรียน ครั้นต่อมาพระอธิการพุด ขำปรารงค์ เจ้าอาวาสวัดโพธิ์ทัยมณี ร่วมกับประชาชนหาเงินสมทบสร้างอาคารเรียนหลังแรก เมื่อ พ.ศ. 2482 และต่อมาโรงเรียนได้รับงบประมาณจากทางราชการสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบจนถึงปัจจุบัน คือ

1. อาคารเรียน	3 หลัง รวม 27 ห้องเรียน
2. โรงฝึกงาน	2 หลัง
3. อาคารเอนกประสงค์	1 หลัง
4. ส้วมนอกอาคาร	3 หลัง รวม 13 ที่นั่ง
5. บ้านพักครู	4 หลัง
6. เรือนเพาะชำแบบ พ 1	1 หลัง
7. เรือนพยาบาลเอกเทศ	1 หลัง
8. สนามวอลเลย์บอล	1 สนาม
9. ถังน้ำแบบ 30 พิเศษ	2 ชุด

ห้องปฏิบัติการ ตามโครงการปฏิรูปการศึกษา มี 3 ห้อง คือ

- พ.ศ. 2539 สร้างห้องปฏิบัติการทางภาษา
 พ.ศ. 2540 สร้างห้องปฏิบัติการ 2 ห้อง คือ
1. สร้างห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์
 2. สร้างห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

ประวัติการเปิดสอน

- เริ่มต้นเมื่อ พ.ศ. 2465 เปิดสอนชั้นประถมปีที่ 1
 พ.ศ. 2482 เปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ 1 – 6
 ต่อมา เปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ 1 – 4
 พ.ศ. 2511 เปิดสอนชั้นประถมปีที่ 1 – 7
 พ.ศ. 2521 – ปัจจุบัน เปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 และ

เปิดสอนเด็กก่อนประถมศึกษา เรียกว่า ชั้นเด็กเล็ก ตั้งแต่ปีการศึกษา 2527 จนถึงปีการศึกษา 2533

เปิดสอนเด็กก่อนประถมศึกษา ชั้นอนุบาล 1 – 2 (เด็กอายุ 4 – 5 ขวบ) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2529 ควบคู่กับชั้นเด็กเล็กจนถึงปีการศึกษา 2533

ปีการศึกษา 2534 เปิดสอนเฉพาะเด็กก่อนประถมศึกษา ชั้นอนุบาล 1 อนุบาล 2 ไม่มีชั้นเด็กเล็ก

ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนเปิดรับเด็กก่อนประถมศึกษา อนุบาล 3 ขวบ ตามนโยบายของรัฐมนตรีสุวิชัย รั้งสิตพล

ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนงดรับเด็กอนุบาล 3 ขวบ ตามนโยบายรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ นายชุมพล ศิลปอาชา จึงเหลือเปิดสอนชั้นอนุบาล 1 อนุบาล 2 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 หรือจัดการศึกษา 2 ระดับ จนถึงปัจจุบันนี้

จำนวนบุคลากร

1. จำนวนนักเรียนทุกระดับชั้น ปีการศึกษา 2548

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน			หมายเหตุ
	ชาย	หญิง	รวม	
อนุบาล 1	8	11	19	
อนุบาล 2	9	5	14	
รวมอนุบาล	18	16	34	
ป. 1	14	10	24	
ป. 2	13	7	20	
ป. 3	12	8	20	
ป. 4	10	7	17	
ป. 5	6	10	16	
ป. 6 ก	19	10	29	
รวมระดับประถมศึกษา	74	52	126	
รวมทั้งหมด	91	68	159	

2. จำนวนครูอาจารย์ ปีการศึกษา 2548

ประเภทวุฒิ	ชาย	หญิง	รวม	หมายเหตุ
1. ปริญญาโท	1	-	1	
2. ปริญญาตรี	2	6	8	
3. อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	-	-	-	
4. ต่ำกว่าอนุปริญญา	-	-	-	
5. ไม่มีวุฒิทางครู	-	-	-	
รวม	3	6	9	

2. แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 81 บัญญัติไว้ว่า รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมสร้างเสริมความรู้และปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541 : 25) ซึ่งได้นำไปสู่การตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลบังคับเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2542 ในมาตรา 9 ได้ตราไว้ว่าการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครูคุณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น (กรมสามัญศึกษา 2542 : 8-9)

จากกฎหมายสองฉบับนี้ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของประเทศเป็นอย่างยิ่งที่ไม่อาจปฏิเสธและละเลยได้ ดังนั้นการค้นคว้าวิจัยให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จึงเป็นเรื่องจำเป็น และจากแนวความคิด ทฤษฎี ข้อค้นพบของนักการศึกษา นักวิชาการ ที่เป็นแนวคิดพื้นฐานในการศึกษาค้นคว้าดังต่อไปนี้

ระบบการศึกษาหรือกระบวนการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ไม่สามารถแยกออกจากโครงสร้างทางสังคมได้ การศึกษามีความเชื่อมสัมพันธ์กับสังคม ทั้งในประเด็นการสร้างคนที่มีสติปัญญา รู้จักคิด ใช้วิจารณ์ญาณ สร้างความเป็นพลเมืองดี เป็นความจริงที่ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคม แต่ละระบบสังคมประกอบไปด้วยโครงสร้างอำนาจ ค่านิยมเป็นตัวกำหนดโครงสร้าง แนวทางและแบบแผนการจัดการศึกษา ตลอดจนหลักสูตรและระบบการเรียนการสอน การจัดการศึกษาในช่วงที่ผ่านมา ได้รับผลกระทบมาจากเทคโนโลยีและสารสนเทศของโลกไร้พรมแดนซึ่งเป็นผลมาจากการเผยแพร่แนวคิดวิทยาศาสตร์ เมื่อสี่ร้อยปีที่ผ่านมา ทำให้ความคิดเป็นไปในทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรมและการศึกษาของไทย จนทำให้เกิดการมองข้ามวัฒนธรรมพื้นบ้าน และศักยภาพในการสร้างสรรค์ของตนเอง ซึ่งบัดนี้ถึงเวลาที่จะต้องตรวจสอบเพื่อแสวงหาทางเลือกอย่างจริงจัง เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่สร้างสรรค์ต่อสิ่งมีชีวิตในยุคต่อไป (ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ 2542 : 33)

ในระบบการจัดการศึกษาแบบดั้งเดิมที่การศึกษาทำหน้าที่สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนนั้น อูทัย ดุลยเกษม และอรศรี งามวิทยาพงศ์ (2540 : 25-31) ได้ศึกษาและสรุปได้ว่า การศึกษาในชุมชนเกิดขึ้นในลักษณะและกระบวนการที่เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อชีวิตของชุมชน โดยพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ ความสามารถพื้นฐานในการดำรงชีวิตและเลี้ยงชีพรู้จักใช้และคิดค้นเทคโนโลยี ฝึกให้มีทักษะในการจัดการในการแก้ปัญหาสภาพแวดล้อมและทรัพยากรของชุมชน รวมทั้งพัฒนาสติปัญญาของบุคคลในด้านการคิด การจำ จินตนาการและการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ ให้มีสำนึกทางจริยธรรม เข้าใจคุณค่าของชีวิตธรรมชาติและสติปัญญา ซึ่งความรู้ความสามารถและคุณธรรมของปัจเจกบุคคลที่ได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องและสอดคล้องกับชุมชนนี้ จะมีผลส่งกลับมาพัฒนาชีวิตสภาพแวดล้อม และทรัพยากรของชุมชน ทำให้ชุมชนมีสมาชิกที่มีคุณภาพ ประกอบกับโครงสร้างทางสังคมแบบแนวราบของชุมชน และความสัมพันธ์เชิงสังคม รวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ทำให้คนในชุมชนมีโอกาสแลกเปลี่ยนการเรียนรู้กันอย่างกว้างขวาง เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถทักษะที่จะก่อให้เกิดการสั่งสมและพัฒนาเป็นองค์ความรู้หรือภูมิปัญญาของชุมชน นอกจากนี้ กระบวนการเรียนรู้เพื่อชีวิตหรือการศึกษาแบบนี้ยังมีบทบาทสำคัญต่อพัฒนาการของบุคคลและชุมชนในทุกด้าน เพราะมีลักษณะบูรณาการหรือเป็นองค์รวมทำหน้าที่เชื่อมบุคคล ชุมชน ให้สอดคล้องกับธรรมชาติและเชื่อมโยงกิจกรรมในชุมชน เทคโนโลยี นิเวศวิทยา พิธีกรรม ประเพณี ค่านิยม ทำให้ชุมชนเกิดความความเป็นปึกแผ่นทั้งยังเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมหรือการขัดเกลาทางสังคม (Transmission of Culture/Socialization Function) ของชุมชน เพื่อสร้างสมาชิกใหม่ในชุมชนให้มีความสามารถมีสติปัญญาในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพให้มีความสอดคล้องกับค่านิยมและเงื่อนไขของสภาพแวดล้อม และทรัพยากรของชุมชน เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาของชุมชนให้ต่อเนื่อง ทั้งการศึกษายังทำหน้าที่จัดสรรตำแหน่งและหน้าที่ให้แก่สมาชิกในชุมชนโดยอาศัยความรู้ของบุคคลเป็นเกณฑ์ในการวินิจฉัย ซึ่งระบบการศึกษาแบบดั้งเดิม ชุมชนเป็นผู้ตัดสินใจให้ความเป็นธรรมและกำหนดนิยามของผู้มีการศึกษาตามสภาพความต้องการ และความจำเป็นของชุมชน

การจัดการศึกษาของไทยในอดีตเป็นภาระหน้าที่ของชุมชน หน่วยย่อยในชุมชน เช่น ครอบครัว วัด และสำนักเรียนต่าง ๆ มีหน้าที่ให้การศึกษาแก่ลูกหลานและสมาชิกของชุมชนทั้งด้านวิชา หนังสือ และอาชีพ พ่อ แม่ คนเฒ่า คนแก่ และช่างฝีมือเป็นครูถ่ายทอดวิชาความรู้แก่เด็ก การจัดการศึกษาในลักษณะนี้จึงมีรูปแบบหลากหลายและสอดคล้องกับพื้นที่หรือวิถีชีวิตของชาวบ้านในชุมชน ความหลากหลายรูปแบบการจัดการศึกษาที่เคยมีอยู่ในชุมชนได้สูญหายไป โดยรัฐได้ควบคุมการศึกษา และนำเอาระบบการศึกษาของประเทศทางตะวันตกมาใช้แทนการศึกษาที่เคยมีมาแต่เดิม ระบบการศึกษาแบบใหม่มีลักษณะแบบแผนเดียวกันทั้งประเทศ จึงขาดความหลากหลายและยืดหยุ่น อีกทั้งบทบาทนี้กลับเป็นของรัฐบาลที่ส่วนกลาง โรงเรียนและครูที่กระจายอยู่ทั่วไปประเทศต่างอยู่ในฐานะตัวแทนรัฐบาลและเป็นศูนย์กลางในการจัดการศึกษาให้แก่คนในชุมชน ชุมชนได้ถูกละเลยและมิได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการและวิถีชีวิตของชุมชน หลักการจัดการศึกษาแบบนี้ได้สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน คนส่วนใหญ่เข้าใจว่า

การศึกษาคือการไปโรงเรียน ผลจากการจัดการศึกษาตามรูปแบบและแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ได้ก่อให้เกิดผลที่ไม่พึงปรารถนาหลายประการต่อผู้คนและชุมชน ซึ่งเป็นหัวข้อวิพากษ์วิจารณ์อยู่ในขณะนี้ นอกจากนั้นรูปแบบการศึกษาที่เป็นอยู่นี้ ก็ยังไม่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นยุคโลกาภิวัตน์หรือโลก ไร้พรมแดนอย่างในปัจจุบัน เหล่านี้เป็นปฐมบทของการเรียกร้องให้มีการปฏิรูปการศึกษาในช่วงสิบปีที่ผ่านมาได้มีการเรียกร้องจากนักวิชาการ และบุคคลจากหลายวงการให้รัฐบาลและผู้เกี่ยวข้องหาแนวทางจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวบ้านในชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนได้รู้พื้นบทบาทในการจัดการศึกษาของตนและเชื่อมประสานเข้ากับกระบวนการในโรงเรียน การจัดการศึกษาวิธีนี้จะนำไปสู่การเรียนรู้อยู่บนพื้นฐานของชุมชนและก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539 : ข-ค)

โรงเรียนกับการศึกษาในชุมชนระบบการศึกษาดั้งเดิม ครอบครั้ว วัดและชุมชนเป็นแหล่งความรู้ที่หลากหลาย ปัจจุบันนี้โรงเรียนเป็นแหล่งความรู้เพียงแหล่งเดียว ที่รัฐมอบให้จัดการศึกษา โดยความชอบธรรม ซึ่งส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน ความสามารถและทักษะที่ผู้เรียนได้รับ ไม่สอดคล้องกับความรู้เดิมในชุมชน ภูมิปัญญาของชุมชนถูกทอดทิ้ง เนื้อหาสาระการเรียนรู้ ถูกกำหนดโดยรัฐ การศึกษากลายเป็นการศึกษาแบบแยกส่วน มุ่งพัฒนาความสามารถ ทักษะด้านอาชีพ เฉพาะอย่างทำให้ระบบการศึกษาในโรงเรียนมีบทบาทจำกัดไม่ช่วยในการพัฒนาชุมชนอย่างกว้างขวาง บทบาทของโรงเรียนทำหน้าที่เป็นเพียงเครื่องมือขัดเกลาทางสังคมที่ตอบสนองต่อการเรียนรู้ ทศนคติ และวิถีชีวิตนอกชุมชน การจัดการศึกษาในลักษณะนี้ได้ทำลายแหล่งการเรียนรู้ ให้ลดน้อยลง โรงเรียนจะต้องปรับบทบาทของตนเองให้สอดคล้องกับชุมชน เงื่อนไขที่สำคัญคือ โรงเรียนและชุมชนรวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องปรับเปลี่ยนและปรับกระบวนการทัศนในการทำงานร่วมกัน ทั้งชุมชนและโรงเรียนต้องมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาตรงกัน การมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกชุมชน มีโครงสร้างความสัมพันธ์ของการจัดการศึกษาแบบแนวราบ ผู้บริการโรงเรียนต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนและครูมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจ การทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะทำให้ชุมชนและโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำจัดอุปสรรคในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ลดน้อยลง โรงเรียนจะเห็นความสำคัญของชุมชนและร่วมมือกับชุมชนมากขึ้น (ศิริกาญจน์ โกลสุภ. 2542 : 36)

การมีส่วนร่วมควรจะเริ่มศึกษาจากสิ่งที่เขากำลังเผชิญความทุกข์ในจิตวิญญาณของเขา และต้องสอดคล้องกับภูมิปัญญาหรือพื้นฐานจิตวิญญาณของเขาเข้าด้วยการจัดการศึกษาร่วมกับชุมชน ต้องเข้าใจและคำนึงถึงพื้นฐานความต้องการของชุมชนเป็นสำคัญการศึกษาจะต้องสัมพันธ์กับเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน การศึกษาต้องเข้าไปร่วมกับชีวิตของชาวบ้าน ไม่ใช่ให้ชาวบ้านมาร่วมกับการศึกษา (พรทิพย์ อินทิวโรทัย และอนงค์นุช ภูยานนท์ 2542 : 134)

ซูชาติ พวงสมจิตร์ . (2542 : 6) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาไว้ว่า จากอดีตที่ผ่านมานับตั้งแต่ยุคที่ยังไม่มีระบบโรงเรียนผู้ที่มิบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาก็ คือ วัด ต่อมาเมื่อมีการจัดการศึกษาเป็นระบบโรงเรียน ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการก่อตั้ง ทำนุบำรุงและ ตรวจสอบดูแลก็คือ วัดและชุมชน จากจุดเริ่มต้นเช่นนี้น่าจะเป็นนิมิตหมายที่ดีในเรื่องการมีส่วนร่วมของสังคมและชุมชนต่อการจัดการศึกษาโดยรัฐคงไม่ต้องรณรงค์ส่งเสริมอย่างเช่นปัจจุบันนี้ ถ้าช่วงหนึ่งรัฐไม่เข้าไปแทรกแซงและตัดตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนจนทำให้ประชาชนท้องถิ่น ลดบทบาทจากผู้ก่อตั้ง ผู้ทำนุบำรุง และผู้ตรวจสอบ กำกับติดตาม ลงมาเป็นเพียงผู้รับบริการทางการศึกษาเท่านั้น ผลจากการที่รัฐเข้าไปผูกขาดจัดการศึกษา ทำให้ชุมชนไม่ได้เข้ามามีบทบาทเท่าที่ควรทำให้การศึกษากลายเป็นสถานศึกษาก็ไม่ได้ให้ความสำคัญกับชุมชนมากนักสถานศึกษาจัดการศึกษาตามนโยบายของรัฐเป็นหลักโดยไม่ค่อยคำนึงถึงความต้องการของประชาชน สาระในการจัดการศึกษาก็ไม่ได้ปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้สิทธิรักผูกพันและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนสิ่งเหล่านี้ ก่อให้เกิดผลกระทบตามมาอีกมากมาย เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาให้มากขึ้นการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษา หมายถึง การสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชน องค์กรท้องถิ่น องค์กรของรัฐ และองค์กรเอกชนที่แวดล้อมสถานศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบ การดำเนินงานของสถานศึกษา รวมถึงการมีส่วนร่วม สนับสนุนการดำเนินงาน การร่วมทำ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมกำกับติดตามตรวจสอบ และร่วมรับผลอันเกิดจากการดำเนินงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและชุมชน

รูปแบบและกระบวนการจัดการศึกษา ใน 2 ทศวรรษที่ผ่านมาหลาย ๆ ประเทศ มีการพัฒนาสถานศึกษารูปแบบใหม่ ๆ ที่สนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้มากขึ้น เช่น ระบบโรงเรียน โรงงาน ที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาไปฝึกงาน หรือเรียนรู้ในสถานประกอบการต่าง ๆ สลับการเรียนปกติ บางประเทศมีการนำภาคเอกชนมาช่วยบริหารและจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย แทบทุกประเทศในยุโรปมีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเปิดใช้ระบบการเรียนการสอนทางไกลและประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี รวมถึงอีกหลาย ๆ ประเทศที่สนับสนุนการจัดการศึกษาโดยครอบครัวพ่อแม่ เรียกว่า Home School หรือ Family School แนวโน้มที่กล่าวมานี้ เห็นได้ชัดว่าระบบการศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงปรับปรุงขนาดใหญ่ ตั้งแต่แนวคิดโครงสร้างองค์กร การบริหารจัดการ กระบวนการเรียนการสอน และที่สำคัญที่สุดคือ การทำให้การศึกษาเปลี่ยนมือจากรัฐไปสู่ทุกส่วนของสังคม ทั้งประชาชน ครอบครัว ชุมชน สถาบันเข้ามามีส่วนร่วมในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่เน้นนโยบาย การดำเนินงาน หลักสูตร รวมถึงการตรวจสอบประเมินคุณภาพการศึกษา (การมีส่วนร่วมจัดการศึกษา. 2543 : 3)

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาจะเป็นไปเพื่อสนองตอบความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชน และท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครองนักเรียนจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้บุตรหลานของตัวเองอย่างแท้จริง

3. แนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

การจัดการศึกษาของชาติเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศ ดังนั้น พลเมืองของทุกประเทศทุกคนต้องมีโอกาสได้รับการศึกษาโดยเท่าเทียมกันและทั่วถึง โดยได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการเข้ามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อสนองความต้องการของสังคมและชุมชน ตามที่ ประเวศ วะสี. (2539 : 34) กล่าวว่า “... การศึกษาสำหรับคนทั้งมวล (Education for all) จะเป็นไปได้ก็ต่อเมื่อสังคมทั้งมวลเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (All for education) การศึกษาไม่ใช่เรื่องของครู โรงเรียน หรือ กระทรวงศึกษาธิการเท่านั้น แต่ทุกส่วนของสังคมต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษามีดังนี้ (คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. 2543 : 8-11)

มาตรา 8 การจัดการศึกษา เป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิต สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

มาตรา 22 หลักการจัดการศึกษา ในการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 24 กระบวนการเรียนรู้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้และใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย พ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่

มาตรา 27 และ 28 การพัฒนาหลักสูตรแต่ละระดับ ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลาง และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

มาตรา 29 บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น จัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน รวมทั้งหาวิธีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 นั้น นักการศึกษาหลายท่านได้ให้แนวคิดไว้ พอสรุปได้ดังนี้

วิจิตร ศรีสะอ้าน (2543 : 21) ได้กล่าวถึง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ว่าเป็นกฎหมายการศึกษาที่ยึดหลักการศึกษาดลอดชีวิตและให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งหมายความว่า เป็นการศึกษสำหรับทุกคนและทุกคนมีบทบาทรับผิดชอบในการจัดการศึกษาร่วมกัน "Education for all และ All for education" (มาตรา 8 (2) มาตรา 11 และมาตรา 12)

รุ่ง แก้วแดง (2543 : 38-39) กล่าวถึงความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษาว่า จะต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วม เพราะการศึกษาไม่ใช่หน้าที่เฉพาะของกระทรวงศึกษาธิการหรือของโรงเรียน และครูแต่เพียงฝ่ายเดียว การศึกษาเป็นเรื่องของคนทุกคน การให้ประชาชนมีส่วนร่วมจึงมีความสำคัญและเป็นจุดเน้นความสำเร็จ การจัดการศึกษาในอดีตที่ผูกขาดการจัดการศึกษาไว้ที่โรงเรียน ผู้ปกครองส่วนใหญ่เข้าใจว่า การศึกษาคือการไปโรงเรียนเท่านั้น จึงละเลยบทบาทของครอบครัว สถาบันศาสนา ชุมชน ฯลฯ. ในเรื่องการจัดการศึกษา หลักสูตรการศึกษาไม่ตอบสนองความต้องการของชุมชน เพราะประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การบริหารและการจัดการเรียนการสอน

อุทัย บุญประเสริฐ (2543 : 183-187) กล่าวว่า การศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างเหมาะสม รวดเร็ว ทันการ ต้องให้สถานศึกษามีที่อิสระในการบริหารจัดการตนเอง ต้องปรับกระบวนการบริการจัดการไปสู่การให้ชุมชนมีส่วนร่วม (Participative Administration) และผู้บริหารต้องพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและให้ชุมชนมีส่วนร่วม หลักการมีส่วนร่วม (Participation or Collaboration or Involvement) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษา ทั้งครู ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่า และตัวแทนนักเรียน การที่บุคคลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและจะรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น สำหรับการบริหารจัดการโดยชุมชนเป็นหลัก หรือการควบคุมโดยชุมชน เป็นการคืนอำนาจการบริหารจัดการสถานศึกษาให้แก่ชุมชนและเพิ่มความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่ชุมชนและผู้ปกครอง จะทำให้ผู้รับบริการการศึกษามีความพึงพอใจในการศึกษาที่จัดมากที่สุด หลักสูตรของโรงเรียนต้องตอบสนองความต้องการและค่านิยมของผู้ปกครอง ตอบสนองชุมชนและท้องถิ่น

สรุป จากแนวคิดในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ของนักการศึกษาที่กล่าวมา เป็นการจัดการศึกษาที่เน้นให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมได้ส่วนเสีย ต่อการจัดการศึกษา ได้เข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผลประโยชน์และร่วมรับผิดชอบ ต่อการจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน สังคมและประเทศชาติ โดยเน้นที่ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาที่เท่าเทียมกัน

4. ความหมายของการมีส่วนร่วม

พิมพัลย์ ปรีดาสวัสดิ์ (2526 : 74-75) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน ในฐานะที่เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนามา มีพื้นฐานที่สำคัญสามประการคือ ประการที่หนึ่ง ชาวบ้าน เป็นตัวหลักในการแก้ปัญหาของเขาเอง รัฐมีบทบาทเพียงตัวกระตุ้นและสนับสนุนเท่านั้น ประการที่สอง การพัฒนาที่แท้จริงเป็นการพัฒนาศักยภาพมนุษย์โดยส่วนรวมให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ดังนั้นการมีส่วนร่วมจึงรวมถึงการกระจายข้อมูลข่าวสาร เพื่อพัฒนาระดับการรับรู้และขีดความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง และประการสุดท้าย การพัฒนายึดหลักจากสิ่งมีอยู่แล้ว ในชุมชนกล่าวคือ พื้นฐานและวิถีชีวิตที่ดำรงอยู่ในชุมชน

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2526 . 20) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้คิดริเริ่ม พิจารณาตัดสินใจ ปฏิบัติและรับผิดชอบในเรื่องที่มีผลกระทบต่อตัวประชาชนเอง

ทวีทอง หงส์วิวัฒน์ (2527 : 2) สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่าเป็น การที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการควบคุมการใช้และการกระจายทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นอย่าง สมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกของสังคม การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการพัฒนาจากการรับรู้และภูมิปัญญา ซึ่งแสดงออกในรูปการตัดสินใจการกำหนดชีวิตของตนอย่างเป็นตัวของตัวเอง

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527 : 183) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมหมายถึง การเกี่ยวข้อง ทางด้านจิตใจและอารมณ์ (Mental and Emotional Involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์ กลุ่ม (Group Situation) ซึ่งผลมาจากการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการ (Contribution) ให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่ม ดังกล่าวด้วย

ปรีชญา เวสารัชช์ (2528 3-5) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าต้อง ครอบคลุมในประเด็นต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วม สะท้อนการเข้าเกี่ยวข้องโดยสมัครใจ และเป็นประชาธิปไตยในกรณี ต่อไปนี้

1) การมีส่วนร่วมของประชาชน ครอบคลุมการสร้างโอกาสเอื้อให้สมาชิกทุกคนของชุมชนและของสังคมได้ร่วมกิจกรรม ซึ่งนำไปสู่กระบวนการพัฒนาและมีอิทธิพลต่อกระบวนการพัฒนา ตลอดจนเอื้อให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน

2) การแบ่งปันผลประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน

3) การตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมาย นโยบาย การวางแผนและดำเนินการโครงการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม

2. การมีส่วนร่วมเป็นความเชื่อมโยงระหว่างส่วนที่ประชาชนลงแรงและทรัพยากร เพื่อพัฒนากับประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุนลงแรงดังกล่าว หรืออีกนัยหนึ่งคือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจ ไม่ว่าจะระดับท้องถิ่น ภูมิภาคและระดับชาติ จะช่วยก่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่ประชาชนลงทุนลงแรงกับประโยชน์ที่ได้

3. ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจผิดแผกแตกต่างกันไปตามสภาพเศรษฐกิจของประเทศ การมีส่วนร่วมของประชาชนมิได้เป็นเพียงเทคนิควิธีการ แต่เป็นปัจจัยสำคัญในการประกันให้เกิดกระบวนการพัฒนาที่มุ่งเอื้อประโยชน์ต่อประชาชน

ทัศนาศาสตร์ (2539 : 15-16) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นเรื่องของความเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ และความรู้สึกนึกคิดของแต่ละคนที่มีต่อกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของกลุ่ม หรือเป็นแรงกระตุ้นที่ช่วยทำให้มีความสำเร็จซึ่งเป็นเป้าหมายของกลุ่มหรือเป็นความรับผิดชอบต่อกิจกรรมร่วมกัน ด้วยการเข้าไปเกี่ยวข้อง (Involvement) การช่วยเหลือ (Contribution) และร่วมรับผิดชอบ (Responsibility) การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกัน 3 ลักษณะ คือ เป็นการให้การช่วยเหลือ เป็นการให้อำนาจและเป็นงานขององค์กร โดยย้ำถึงความสำคัญของการให้อำนาจว่าเป็นความหมายของการมีส่วนร่วม การให้อำนาจเป็นเพิ่มหรือพัฒนาทักษะหรือขีดความสามารถในการบริหาร การมีส่วนร่วมจึงมีความสัมพันธ์กับการให้อำนาจ องค์กรเป็นปัจจัยพื้นฐานของการให้อำนาจ และมักจะเป็นรากฐานสำคัญของการให้ความช่วยเหลือด้วย ดังนั้น การช่วยเหลือการให้อำนาจและงานขององค์กรจึงมีความเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมยังเป็นพื้นฐานของกิจกรรมทุกกิจกรรม กระบวนการตัดสินใจของกลุ่มจะเกิดจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนในกลุ่มการมีส่วนร่วมในการบริหารจะทำให้การบริหารเปิดกว้างมีอิสระทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหาร อันเป็นวิถีทางในการขยายอิทธิพลของสายบังคับบัญชา และลงสู่ระดับปฏิบัติในองค์กร ซึ่งปัจจัยของการมีส่วนร่วมมี 4 ประการ คือ

1. เป็นความพยายามที่เกี่ยวข้องกับทางด้านจิตใจและความรู้สึก

2. เป็นการกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ

3. เป็นการให้บุคลากรรับผิดชอบต่อการทำงาน

4. เป็นการพัฒนาการมีส่วนร่วม ซึ่งคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการมีส่วนร่วมอย่างไม่

แท้จริงกับการมีส่วนร่วมมากเกินไป

โอคเลย์ (Oakley, 1991 : 8-9) เห็นว่า การมีส่วนร่วมหมายถึง การดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ 3 ลักษณะต่อไปนี้ คือ 1) เป็นการให้การช่วยเหลือ 2) เป็นการให้อำนาจ และ 3)

เป็นงานขององค์กร โดยย้ำความสำคัญของการให้อำนาจว่า หมายถึงการมีส่วนร่วม การให้อำนาจเป็นการเพิ่มหรือพัฒนาทักษะ ชีตความสามารถในการบริหาร การมีส่วนร่วมจึงมีความสัมพันธ์กับการให้อำนาจองค์กรเป็นปัจจัยพื้นฐานของการให้อำนาจ และมักจะเป็นรากฐานสำคัญของการให้ความช่วยเหลือด้วย ดังนั้น การช่วยเหลือ การให้อำนาจและงานขององค์กร จึงมีความเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

กุสตาโว (Gustavo. 1992 : 4) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมหมายถึง การเข้าไปมีหน้าที่หรือมีส่วนร่วมรับผิดชอบในบางสิ่งบางอย่าง แต่ต่อมาความหมายของการมีส่วนร่วมนี้เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการในการเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบของแต่ละบุคคลหรือกระบวนการในการเปลี่ยนแปลงในภาพรวม

ดังนั้น สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมหมายถึง การเกี่ยวข้องด้านจิตใจ และอารมณ์เปิดโอกาสให้ประชาชน ได้คิดริเริ่ม ตัดสินใจ ปฏิบัติ รับผิดชอบ แก้ปัญหา การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การพัฒนาความสามารถควบคุมทรัพยากร การร่วมกิจกรรมตามหลักประชาธิปไตยตลอดจนการให้อำนาจการเข้าไปมีหน้าที่รับผิดชอบ

5. ลักษณะของการมีส่วนร่วม

นักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดหลักเกณฑ์ในการจำแนกลักษณะหรือประเภทของการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน เช่น ตามแนวคิดของ

ยูวัฒน์ วุฒิเมธี (2526 : 12) กล่าวถึง หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า หลักความร่วมมือของประชาชนที่สำคัญยิ่งก็คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างจริงจังและจริงใจ ทั้งนี้ ด้วยการเปิดโอกาสให้มีการศึกษา การร่วมพิจารณาและการลงมือร่วมกันในการแก้ปัญหา หรือการวางโครงการต่าง ๆ การที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมก็เพื่อเป็นการให้ประชาชนมีสิทธิและมีความเสมอภาคกัน ในอันที่จะรับผิดชอบในสังคม ประชาชนมีโอกาสร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบ

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2537 : 19) ได้ศึกษาวิเคราะห์ พระราชบัญญัติและระเบียบของสถานบันการศึกษาต่าง ๆ ในส่วนที่ให้เอกชนมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาที่ภาครัฐจัดดำเนินการปรากฏว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริการการศึกษาจะมีอยู่ในลักษณะเดียวคือ ในรูปของ “คณะกรรมการ” การเข้าร่วมในคณะกรรมการก็จะอยู่ในลักษณะของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิมีความหมายรวมถึงข้าราชการและหน่วยงานอื่น ข้าราชการที่เกษียณแล้วหรือประชาชนทั่วไป

กาญจนา แก้วเทพ (2538 : 129) ได้วิเคราะห์ลักษณะการมีส่วนร่วมแบบความสัมพันธ์ระหว่างนักพัฒนาและประชาชนในการทำงานร่วมกันตามแนววัฒนธรรมว่าความสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกันของพัฒนากับประชาชน ต้องมีลักษณะเฉพาะตัว คือ มีความสัมพันธ์แบบ Partnership อันมีองค์ประกอบย่อย 3 ลักษณะ คือเป็นลักษณะที่ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

รับผิดชอบร่วมกัน เพราะฉะนั้นผลการพัฒนาออกมาไม่ดีก็ต้องรับผิดชอบร่วมกันทั้งสองฝ่าย ลักษณะที่สอง เป็นความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกัน เสมอภาคกัน และลักษณะสุดท้าย เป็นลักษณะของความสัมพันธ์ที่มีประโยชน์ร่วมกัน ผลประโยชน์ไม่ขัดแย้งกันหากแต่สนับสนุนซึ่งกันและกัน ในรูปธรรมที่เป็นจริง ความสัมพันธ์ระหว่างนักพัฒนากับประชาชนจะเป็นรูปแบบที่เปลี่ยนไปตามสถานการณ์ยกเว้นเป็น ความสัมพันธ์พลวัต (dynamic relationship) ในบางสถานการณ์จะมีความสัมพันธ์แบบเพื่อนที่เสมอกันบางสถานการณ์ก็จะเป็นเหมือนพี่น้องกัน

อุทัย บุญประเสริฐ (2542 : 1-4) ได้วิเคราะห์ถึงลักษณะการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ ในการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา ในประเทศไทยปัจจุบันนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง การดำเนินงานตามนัยดังกล่าว จะเป็นการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษา ไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน โดยมุ่งหวังให้เป็นการเพิ่มประสิทธิผลและประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนให้สอดคล้องและเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน ตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด

จากการศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมดังกล่าว จะเห็นว่าลักษณะการมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่าง ๆ ในการร่วมจัดการศึกษาที่เสมอภาคและเท่าเทียมกัน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกันและการกำหนดการเปลี่ยนแปลงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตนเอง

6. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนจึงได้ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 8 (2) มาตรา 9 (6) มาตรา 24 (6) มาตรา 29 ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง บุคคล ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถานประกอบการ สถาบันอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2542 : 189) ที่กล่าวว่าผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนทั่วไปได้เข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมโดยการร่วมมือ หรือการร่วมสนับสนุนโดยการแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการจัดการศึกษาภายในโรงเรียนและส่วนคำกล่าวของเสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2537 : 187-189) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาการศึกษาของชาติ ดังนั้น โรงเรียนซึ่งเป็นสถาบันหนึ่งทางสังคม (Social Institution) ที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อสนองความต้องการของสังคมในด้านการให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกของสังคมนั้น ๆ เช่นเดียวกับบ้านเป็นตัวแทนของสถาบันครอบครัว

ภารกิจของโรงเรียนคือ การให้บริการทางการศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมวิธีการหนึ่งที่จะทราบความต้องการของสังคม คือการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชน และเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ชุมชนเป็นสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อโรงเรียนเป็นอย่างมาก ดังนั้นโรงเรียน จะต้องรับผิดชอบต่อประชาชนในการจัดการศึกษาให้แก่สมาชิกของชุมชนนั้น ด้วยเหตุผลนี้ประชาชนจึงควรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน นักการศึกษายอมรับว่า การศึกษาเป็นหน้าที่ของท้องถิ่น ดังนั้นประชาชนจึงควรมีส่วนร่วมในการบริหาร ในบางประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ประชาชน ต้องเสียภาษีการศึกษา เป็นภาษีโดยตรงที่เสียให้ท้องถิ่น ประชาชนจึงต้องเข้าร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการการศึกษา (Board of Education) เพื่อกำหนดนโยบายควบคุม ติดตาม และประเมินการจัดการศึกษาของท้องถิ่นในการบริหารการศึกษานั้น ผู้บริหารจำเป็นจะต้องตระหนักถึงความสนใจของประชาชน (Public Interest) ซึ่งความสนใจของประชาชนนี้มีความหมายรวมถึงความต้องการของเยาวชน ความต้องการของชุมชน และความต้องการของสังคม ปัญหาความต้องการของประชาชนเป็นเรื่องที่ซับซ้อน เมื่อความสนใจของประชาชนมีความสำคัญ ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นจะต้องหาข้อมูลต่าง ๆ โดยขอความร่วมมือจากชุมชน โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหาร หน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารคือ จัดหา จัดระบบ และจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ให้แก่คณะครู ชุมชนเป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นทรัพยากรที่สำคัญในการจัดการศึกษา โรงเรียนประสบความสำเร็จเพราะให้ประชาชนมาเกี่ยวข้องกับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ในโรงเรียนที่มีประสิทธิผลนั้น ผู้บริหารจำเป็นจะต้องรู้จักหน้าที่ของความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน - โรงเรียน - ชุมชน โดยจะต้องให้ผู้ปกครองและประชาชนมาเกี่ยวข้องกับกิจการของโรงเรียน การมีส่วนร่วมทำให้ผู้ปกครองมีความพอใจในโรงเรียน มีความเชื่อถือและศรัทธาในโรงเรียน หลักสำคัญในการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนคือ ให้ผู้ปกครองและประชาชนมีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการของโรงเรียน เพราะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ โรงเรียนที่ปราศจากความร่วมมือ และสนับสนุนจากประชาชนจะประสบความสำเร็จได้โดยยาก การมีส่วนร่วมของประชาชนมิได้มีจุดหมายเพียงส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเท่านั้น แต่ยังเป็นวิธีการที่สำคัญในการพัฒนาการศึกษาอีกด้วยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮัดดิลฮาดิ (Hady, 1990 : 279) พบว่าผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนของรัฐบาล มีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาโดยเชื่อว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นหลักสำคัญว่าในการจัดการศึกษาโดยเน้นประชาธิปไตยส่งผลต่อชุมชนและคุณภาพทางการศึกษา

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการจัดการศึกษาภายในโรงเรียน สำหรับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษารั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาในด้านการวางแผนจัดการศึกษา การจัดหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ดังนี้

1 การวางแผนการศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของบังฮาร์ท และทรูลล์ (Banghart and Trull) ซึ่งได้พัฒนาตัวแบบการวางแผนการศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมจากชุมชน ผู้บริหารคณะครู และนักเรียนโดยมีขั้นตอนสำคัญ 7 ขั้นตอน (วิโรจน์ สารัตนะ. 2539. 17) ดังนี้ 1) กำหนดปัญหา 2) กำหนดแนวทางการแก้ปัญหา 3) จัดทำแผนเพื่อแก้ไขปัญหา 4) ประเมินแผนที่จัดทำ 5) สื่อสารแผนให้ผู้รู้และเข้าใจ 6) นำแผนไปปฏิบัติ และ 7) ประเมินผลการปฏิบัติการศึกษาค้นคว้า ในครั้งผู้วิจัยได้มุ่งเน้นศึกษาแนวคิดให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

2. การจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้ศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 มาตรา 23 มาตรา 24 มาตรา 27 มาตรา 28 แล้วนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า การจัดหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน โดยมีสาระ ดังนี้ การจัดหลักสูตร สถานศึกษามีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรที่เกี่ยวกับชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ หลักสูตรต้องมีความหลากหลาย มีความเหมาะสม มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามความเหมาะสม มีความสมดุล ของความรู้ และคุณธรรมในสถานศึกษา ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาชุมชน ซึ่งจะมีความเกี่ยวข้องกับด้านการเรียนการสอน การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การแก้ปัญหา ความสมดุลกันระหว่าง ความรู้ และคุณธรรม จัดการเรียนรู้ให้เกิดได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ ประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลทุกฝ่ายในชุมชนเพื่อร่วมกับพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (กรมสามัญศึกษา. 2542 : 17 – 22)

6.1 ด้านการวางแผนจัดการศึกษา

1 ความหมาย การวางแผนมีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

กิ ดิมา ปรีดีติลล (2529 : 204) ให้ความหมายไว้ว่า การวางแผนหมายถึง การเตรียมการล่วงหน้า แล้วกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย โครงการ วิธีการแก้ปัญหา ตลอดจนการแสวงหาวิธีการที่ดีที่สุด ง่ายที่สุด และรวดเร็วที่สุด เพื่อพำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ยังหมายรวมถึงการจัดลำดับกิจกรรมสำคัญ ๆ ตามลำดับก่อนหลัง และตามลำดับเวลาที่จะต้องทำให้เสร็จ จัดให้มีทรัพยากรในการบริหารให้เพียงพอ วางแผนเพื่อให้มีการประสานงานคลาดจนกำหนดระบบการควบคุมงาน

ธงชัย สันติวงษ์ (2529 : 26) สรุปความหมายของการวางแผนว่า หมายถึง กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบโดยอาศัยการวิเคราะห์ ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตลอดจนสภาพแวดล้อมที่อาจมีผลกระทบต่อการดำเนินงาน โดยที่ผู้บริหารหรือผู้มีหน้าที่ในการตัดสินใจต้องตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะดำเนินการอย่างไร จึงจะทำให้ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

พงศ์สุมารีย์ ไทยทอง (2539 . 13) สรุปความหมายของการวางแผนไว้ว่า การวางแผนคือการตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร ทำอย่างไร และใครเป็นผู้ทำภายใต้ความจำกัดของทรัพยากรที่มี

อยู่หรือคาดว่าจะทำอะไร ทำอย่างไร และใครเป็นผู้ทำภายใต้ความจำกัดของทรัพยากรที่มีอยู่ หรือคาดว่าจะหามาได้ และการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม

วิโรจน์ สารวัตนะ (2539 : 13) สรุปความหมายของการวางแผนไว้ว่า เป็นกระบวนการตัดสินใจ เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์และแนวทางการกระทำไว้ล่วงหน้า เพื่อให้บุคคลในองค์การปฏิบัติตามให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539 : 84) ให้ความหมายของการวางแผนไว้ว่า การวางแผนการศึกษาเป็นการหาทางเลือกล่วงหน้าที่ดีที่สุดในการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างประหยัด และให้ผลคุ้มค่าที่สุด โดยการดำเนินงานตามขั้นตอนอย่างมีระบบแบบแผนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

อุทัย บุญประเสริฐ (2532 : 35) ให้ความหมายของการวางแผนการศึกษาโดยสรุป คือ การกำหนดแนวทางหรือควบคุมการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาพลเมืองของประเทศให้มีคุณภาพ

ส นอง ปานเชียงวงษ์ (2542 : 18) สรุปความหมายของการวางแผนว่า หมายถึง การกำหนดแนวนโยบายเพื่อใช้ดำเนินการศึกษา โดยการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาของประเทศที่กำลังเผชิญอยู่แล้วกำหนดปัญหาที่สำคัญที่ต้องการดำเนินการแก้ไข โดยเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด เพื่อให้การดำเนินการสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์ (2543 : 9) ให้ความหมายของการวางแผน ดังนี้

1. การวางแผน เป็นการเตรียมการเพื่อผลที่ต้องการในอนาคต
2. การวางแผนเป็นกระบวนการ ประกอบด้วยขั้นตอนที่จำเป็นต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
3. การวางแผนเป็นกระบวนการ ประกอบด้วยขั้นตอนที่จำเป็นต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
4. การวางแผนควรที่ผู้เกี่ยวข้องรวมทั้งประชาชนได้มีส่วนร่วมให้มากที่สุด
5. การวางแผนควรมีจุดมุ่งหมายเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าของคนบางกลุ่ม

เทอร์รี่ (Terry. 1977 : 227) ได้กล่าวสรุปว่า การวางแผน คือ การศึกษารายละเอียดข้อเท็จจริงต่าง ๆ แล้วกำหนดภาพของสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต มองการณ์ไปข้างหน้าอย่างมีระบบโดยอาศัยสมมติฐานหรือการคาดคะเน และอาศัยหลักเหตุผล แล้วกำหนดสิ่งที่ต้องปฏิบัติจัด และอาศัยหลักเหตุผล แล้วกำหนดสิ่งที่ต้องปฏิบัติจัดทำอย่างไร เมื่อไร ที่ไหน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

แอทชีสันและฮิล (Atchison และ Hill 1978 : 486) ได้อธิบายว่า การวางแผนคือการตัดสินใจไว้ก่อนถึงการกำหนดแผนงานและวิธีการกระทำให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายขององค์การภายใต้โอกาสและข้อจำกัดของสิ่งแวดล้อมโดยตอบคำถาม 3 ข้อ คือขณะนี้เราอยู่ที่ไหน เราจะไปอยู่ที่ไหน ในอนาคต และเราจะไปที่นั่นได้อย่างไร

คุนท์ซและไวชริช (Koontz และ Wehrlich, 1990 : 62) กล่าวว่า “การวางแผนคือการตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร ทำอย่างไร และใครเป็นผู้ทำ การวางแผนเป็นสะพานเชื่อมช่องว่างจากปัจจุบันสู่นาคต ตามที่ต้องการและทำให้สิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นตามที่ต้องการ ถึงแม้ว่าเหตุการณ์ในอนาคตเป็นสิ่งที่ยากต่อการคาดหมาย แต่ก็ดีกว่าที่จะปล่อยให้เกิดขึ้นตามยถากรรม”

สรุป จากการให้ความหมายของการวางแผนที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การวางแผนหมายถึงกระบวนการเตรียมการล่วงหน้าเพื่อให้ได้ผลที่ต้องการในอนาคตอย่างเป็นระบบประกอบด้วย วัตถุประสงค์ นโยบาย โครงการ วิธีการแก้ปัญหา งบประมาณ เลือกวิธีการที่ดี ง่าย รวดเร็ว มีลำดับความสำคัญของงานที่จะทำ สมาชิกมีส่วนร่วมเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตัวเอง

3. ความสำคัญและประโยชน์ของการวางแผน

การวางแผนเป็นหลักประกันการพิจารณาขั้นตอนต่าง ๆ อย่างรอบคอบก่อนลงมือดำเนินการ ซึ่งเป็นการลดความสับสนระหว่างวิธีการกับเป้าหมาย ซึ่งมักเป็นต้นเหตุความขัดแย้งในหมู่ผู้ปฏิบัติงาน และช่วยให้การสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องระหว่างดำเนินงานตามแผน นอกจากนั้นยังเป็นหลักประกันการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง แม้เกิดการเปลี่ยนแปลงบุคลากร อีกทั้งสามารถวัดและประเมินได้ในกำหนดเวลาที่แน่นอน (มูลนิธิปริตริช เอแบรท. 2530 : 31)

ประชุม รอดประเสริฐ (2539 : 104) ได้กล่าวถึงประโยชน์ หรือข้อดีของการวางแผนต่อการบริหารโดยสรุปว่า การวางแผนช่วยให้ทราบถึงศักยภาพของปัญหา และโอกาสที่ปัญหาเหล่านั้นจะเกิดขึ้น ตลอดจนชี้ให้เห็นถึงทิศทาง ค่านิยม และวัตถุประสงค์ในอนาคตของหน่วยงาน จนสามารถปรับปรุงแก้ไขกระบวนการตัดสินใจภายในองค์กรหรือหน่วยงานให้ดีขึ้นอีก ทั้งช่วยให้แต่ละบุคคล หรือหน่วยงานปรับเข้าได้กับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง และที่สำคัญคือ ช่วยผู้บริหารให้มีความมั่นใจในอันที่จะนำความอยู่รอดปลอดภัยมาสู่องค์กรและหน่วยงาน

อุทัย บุญประเสริฐ (2537 : 23) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความสำคัญของการวางแผนว่า การวางแผนเป็นเครื่องมือทำงานด้านต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น ผู้บริหารจะละเลยการวางแผน ถึงแม้จะเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ มีความสามารถปานใดก็ตาม มักจะพบว่าต้องประสบความยุ่งยากในการบริหารอยู่เสมอ ทั้งนี้เพราะขาดการคิดพิจารณาล่วงหน้า ขาดการคาดการณ์ถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ขาดการเตรียมการใช้ทรัพยากรให้เกิดผลมากที่สุด ถ้าการวางแผนเป็นไปด้วยดีประสิทธิภาพ มีแผนงานดีตั้งแต่ต้นการปฏิบัติตามแผนจะช่วยให้เกิดการประหยัดทั้งกำลังคน เงิน เวลา และทรัพยากรอื่น ๆ ช่วยให้การดำเนินงานมีทิศทางที่แน่นอน ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ช่วยให้อาจสามารถป้องกันปัญหาหรือเตรียมการเผชิญปัญหาได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539 : 85) ได้แยกความสำคัญของการวางแผนไว้ว่า การวางแผนจะช่วยให้การใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเกิดประโยชน์สูงสุด การดำเนินงานมีทิศทางชัดเจน รวดเร็ว ลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน ทำให้การประสานงานมีระบบ อีกทั้งสามารถติดตาม ตรวจสอบ ควบคุมได้ง่าย โดยสรุปเป็นประเด็น ดังนี้

1. ความสำคัญในแง่ประสิทธิภาพการบริหารงาน การวางแผนเป็นกระบวนการบริหารที่สำคัญที่ผู้บริหารจะต้องใช้เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ความสำคัญตามระเบียบกฎหมายกำหนด ในพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2523 มีบทบัญญัติให้ผู้บริหารและหน่วยงานระดับต่าง ๆ ต้องจัดทำแผน และใช้แผนในการดำเนินงาน รวมทั้งระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน พ.ศ. 2534 ด้วยนั้น ทุกหน่วยงานทางการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจะต้องมีแผนเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน

3. ความสำคัญด้านนโยบาย โดยสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีนโยบายให้หน่วยงานทุกระดับจัดทำแผนและใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารงานซึ่งถือว่าเป็นมาตรการที่สำคัญซึ่งจะช่วยเร่งคุณภาพการประถมศึกษาให้สูงขึ้น ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด

4. ความสำคัญในแง่ระบบการบริหารงบประมาณ จากการศึกษาที่สำนักงานประมาณนำระบบงบประมาณแผนงาน PPBS (Planning programming budgeting system) เข้าใช้ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2526 เป็นต้นมา หน่วยงานระดับกรม กระทรวง และรัฐวิสาหกิจ จะต้องเสนอแผนในการจัดตั้งงบประมาณประจำปี ดังนั้น การวางแผน จึงมีบทบาทสำคัญในการบริหารงานของหน่วยงานราชการทุกสังกัด ทุกระดับ

สรุปความสำคัญของการวางแผนการศึกษา

1. เป็นการคิดเตรียมการและแก้ปัญหาล่วงหน้า เพื่อให้การทำงานมีจุดหมายในอนาคตเป็นการพัฒนา ก้าวไปข้างหน้าอยู่ตลอดเวลาไม่หยุดอยู่กับที่
2. เป็นการปฏิบัติงานที่มีแผน มีระบบ ขั้นตอนและระยะเวลา สถานที่และเป้าหมายที่กำหนดไว้ค่อนข้างชัดเจน นอกจากจะสะดวกในการดำเนินงานอย่างมากแล้ว ยังสามารถวัดความสำเร็จ ตรวจสอบ และประเมินผลได้
3. ช่วยให้สามารถปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างทันท่วงที
4. เป็นเครื่องมือของผู้บริหารในการควบคุมนโยบาย วิจัยสั่งการ ตัดสินใจได้อย่างมีหลักมีเกณฑ์และถูกต้อง
5. ช่วยให้ทราบข้อมูลความเป็นมาในอดีต สถานการณ์ปัจจุบันและการเตรียมการในอนาคต
6. สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า
7. ทำให้เกิดการร่วมมือประสานงานกันอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในหน่วยงานระหว่างหน่วยงาน และเอกชน ลดขั้นตอนซ้ำซ้อน

การมีส่วนร่วมในการวางแผนการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 8 (2) ความว่าให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9 (6) ความว่า การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มาตรา 29 ความว่า ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล และสถาบันสังคมอื่นส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาข้อมูล ข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ พัฒนาระหว่างชุมชน มาตรา 40 ความว่า ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญาของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับ และส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ (กรมสามัญศึกษา. 2542 : 8-212)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีเจตนารมณ์ต้องการที่จะให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง การวางแผนการจัดการศึกษาของโรงเรียน ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญเรื่องแรกที่จะต้องพิจารณาดำเนินการเพราะว่าการวางแผนจะต้องอาศัยหลักเหตุผลในการกำหนดว่าจะทำอะไรในอนาคต จะทำอย่างไรและจะจัดได้อย่างไร ว่าผลการดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ เพียงไร วิธีการนั้นต้องกำหนดเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน (สนานจิตร์ สุนทรทรัพย์. 2543 : 43)

การมีส่วนร่วมในการวางแผนการศึกษาจึงจำเป็นที่สำคัญอย่างยิ่ง มัย สุขเยี่ยม (2535: 18) กล่าวว่า การวางแผนได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญและมาก่อนภารกิจด้านอื่น เพราะการวางแผนเป็นการตัดสินใจล่วงหน้าเพื่อผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การตัดสินใจที่ดีและถูกต้อง ย่อมส่งผลดีตามมา การวางแผนจะประสบผลสำเร็จได้ต่อเมื่อมีการนำไปปฏิบัติและในการปฏิบัติตามนั้นถ้าหากผู้ปฏิบัติได้มีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นย่อมก่อให้เกิดความผูกพัน และให้ความร่วมมือด้วยดี การให้มีส่วนร่วมในการวางแผนก็คือ การให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งที่จะทำให้ในอนาคต การตัดสินใจในนโยบายและแผนงานที่สำคัญ ถ้าปราศจากข้อมูลที่ดีเพียงพอจะไม่สามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ และทำให้บุคลากรมีขวัญต่ำ ดังนั้นจึงต้องมีระบบสารสนเทศที่ดี หน่วยงานต้องหาหนทางในการกำหนดนโยบายและแผน วิธีการที่ดี และเป็นประโยชน์ที่สุดคือการให้มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในทุกเรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานประจำ การมีส่วนร่วมในการวางแผนต้องพิจารณาว่ามีข้อจำกัดอะไรบ้างในการให้มีส่วนร่วม อะไรเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วม และการให้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในองค์กรมีความเป็นไปได้เพียงใด

สรุป การมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการศึกษา คือ การให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งที่จะทำให้ในอนาคตอย่างเหมาะสม โดยจะต้องคำนึงถึงข้อจำกัด และโครงสร้าง การบังคับบัญชาตามสายงาน การให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการศึกษาจะเน้นที่การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งจำเป็นจะต้องพิจารณาถึงภารกิจของบุคลากรกับเรื่องที่จะให้มีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการวางแผนจัดการศึกษา

บทบาทการวางแผนจัดการศึกษา ในส่วนที่ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการศึกษาและพัฒนาแนวคิดจัดกิจกรรมส่งเสริมและแก้ไขผู้เรียนที่มีปัญหา อาจจะทำปฏิบัติได้ โดยปรึกษาหารือกับครูผู้สอนกับผู้ปกครองนักเรียนด้วยกัน จะส่งผลสำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จต่อการเรียนรู้อย่างยิ่ง วันเพ็ญ สอนรัตนชัย (2544 : 54) ได้วิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมเป็นกรรมการสถานศึกษา กำหนดตัวชี้วัดในการศึกษา 3 ประการ คือ 1) เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงาน 2) จัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ 3) การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในท้องถิ่น ปรากฏผลดังนี้

1. บุคลากรทุกฝ่ายและคณะกรรมการสถานศึกษา จะต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาโรงเรียนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่าง 50.6 เห็นด้วยมากที่สุด ร้อยละ 35.7 เห็นด้วยมาก และร้อยละ 1.7 เห็นด้วยน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 แสดงว่าประชากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการวางแผนพัฒนาโรงเรียนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด

2. การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมวางแผนการศึกษาจะทำให้การจัดสรรทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 41.9 เห็นด้วยมากที่สุด ร้อยละ 30.7 เห็นด้วยมากที่สุด และมีเพียง 0.4 เห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 แสดงว่าประชากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมวางแผนการศึกษาจะทำให้การจัดสรรทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพในระดับมาก

3. การศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ถือเป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 40.7 เห็นด้วยมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 32.4 เห็นด้วยมากที่สุด และมีเพียงส่วนน้อย ร้อยละ 0.4 เห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 แสดงว่าประชากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการวางแผนจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมถือเป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ท้องถิ่นในระดับมาก

ภาพรวมทัศนคติของประชากรที่มีบทบาทด้านการวางแผนจัดการศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 แสดงว่าประชากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการวางแผนจัดการศึกษา

สรุปการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการวางแผนจัดการศึกษาของโรงเรียน คือการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสร่วมคิดและร่วมตัดสินใจในการกำหนดแนวทางในการจัดศึกษาให้กับบุตรหลานของตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้ปกครองรู้ถึงการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมและแก้ปัญหาของผู้เรียนในทุกด้าน ซึ่งจะนำมาซึ่งความสำเร็จของการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

6.2 ด้านการจัดหลักสูตร

หลักสูตรเป็นหลักและหัวใจของการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการศึกษา ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรและการเรียนการสอน จะทำให้การจัดการศึกษาดำเนิน

ไปด้วยดีทั้งแก่ตัวผู้เรียนเอง และช่วยให้ครูได้มีทิศทางและสิ่งที่กำหนดในการสอน (ปริยาพร วงศ์อนันต์โรจน์. 2543 : 23)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ถือได้ว่าเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาที่มีความชัดเจนที่สุดของประวัติศาสตร์การศึกษาไทย มีกรอบแนวการปฏิบัติที่ชัดเจนในเรื่องของหลักสูตรได้ตราไว้ในมาตรา 27 มาตรา 28 มาตรา 29 โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้ ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศ สาระของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงามและความรับผิดชอบ ต่อสังคม ให้สถานศึกษา ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ข้อมูล ข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับปัญหา และความต้องการรวมทั้งวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน (กรมสามัญศึกษา. 2542 : 21-22)

หลักสูตรจึงเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษาในทุกกระดับ กระแสการปฏิรูปการศึกษาของสังคมไทยเพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ การปฏิรูปหลักสูตร จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญองค์ประกอบหนึ่ง จากสภาพปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร สื่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล หลักสูตรและการจัดการศึกษาในปัจจุบันเป็นหลักสูตรกลางที่ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่หลากหลายได้ เนื้อหาสาระของหลักสูตรส่วนมากเป็นเรื่องที่กำหนดโดยนักวิชาการไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความแตกต่างของท้องถิ่น การจัดการเรียนการสอนก็ยังคงเน้นการสอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลางยังไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาความรู้ด้วยตนเอง จากสภาพแวดล้อมในชุมชนและสังคม ใช้การเรียนรู้จากสภาพจริง หรือจากการปฏิบัติจริง ซึ่งส่งผลให้มีปัญหาในด้านการวัดผลและประเมินผล ที่เป็นการวัดความรู้ ความจำมากกว่าการวัดความรู้ ความสามารถที่เกิดจากการปฏิบัติจริง การพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และชุมชน มีกระบวนการและเนื้อหาที่ครอบคลุมเชื่อมโยงและต่อเนื่องกันทุกระดับ และประเภทการศึกษาทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ความคิดสร้างสรรค์ คุณธรรมจริยธรรม เน้นการกระจายอำนาจให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และให้แต่ละท้องถิ่นกำหนดมาตรฐานการศึกษาในระดับที่เหมาะสมกับตนเองได้ หลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นแล้ว จะต้องมีความสมดุลทั้งการเรียนรู้ เวลา และจุดหมาย การพัฒนาผู้เรียนให้มีความพอดีระหว่างการเป็นผู้นำกับการเป็นผู้ตาม ความสามารถในการทำงานและดำรงตน ความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นและการเชื่อมโยงความเป็นสากล การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (ประกอบ คุณนรกิจ. 2543 : 94-95)

การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการศึกษาจึงเป็นงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ บุคคลที่ควรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เรื่องการบริหารจัดการหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ คือ ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ได้แก่ สังคม ชุมชน และท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครองนักเรียนและตัวผู้เรียน การส่งเสริมและการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในด้านการบริหารจัดการหลักสูตร จึงเป็นเรื่องสำคัญที่โรงเรียน สถานศึกษา และบุคลากร จะต้องคิดดำเนินการให้มีประสิทธิภาพ แนวทางการดำเนินการดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาลที่ให้การส่งเสริมการสนับสนุนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่ว่าทางด้านวิชาการ หรือ ด้านการบริหาร เช่น กำหนดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2539 : 5-6)

ความหมายของหลักสูตร

นักวิชาการด้านหลักสูตรได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้เป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยจะนำเสนอเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ในด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านหลักสูตร ดังนี้

กรมวิชาการ (2534 : 1) ให้ความหมายไว้ว่า หลักสูตร หมายถึงข้อกำหนดว่าด้วยจุดหมายแนวทาง วิธีการ และเนื้อหาสาระในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและพฤติกรรมที่กำหนดในจุดหมายของการศึกษา

ธีรารัง บัวศรี (2532 : 6) ให้ความหมายไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมายการจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรม และมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่กำหนดไว้

สัจจ อุทรานันท์ (2532: 16) ให้ความหมายไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง ลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตร คือ สิ่งที่สร้างขึ้นในลักษณะของรายวิชา ซึ่งประกอบไปด้วย เนื้อหา สาระที่ได้จัดเรียงลำดับตามความยากง่าย หรือขั้นตอนอย่างดีแล้ว

2. หลักสูตร ประกอบด้วย ประสบการณ์ทางการเรียนซึ่งได้วางแผนไว้ล่วงหน้าเพื่อมุ่งหวังจะให้เด็กได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ต้องการ

3. หลักสูตร เป็นสิ่งที่สังคมสร้างขึ้นเพื่อให้ประสบการณ์ทางการศึกษาแก่เด็กในโรงเรียน

4. หลักสูตร ประกอบด้วย ประสบการณ์ทั้งหมดของผู้เรียนซึ่งเขาได้ทำ ได้รับรู้ และได้ตอบสนองต่อการแนะนำของโรงเรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 25) สรุปความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการ คือ

1. หลักสูตร เป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎี หลักการและการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามที่มุ่งหมายไว้

2. หลักสูตรเป็นระบบในการจัดการศึกษา โดยมีปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ ครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ กระบวนการ (Process) ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลผลิต (Output) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสำเร็จทางการศึกษา เป็นต้น

3. หลักสูตรเป็นแผนการจัดการเรียนการสอน ที่มุ่งประสงค์จะอบรมฝึกฝนผู้เรียนให้ เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

โรบบิท (Robbit.1974 : 4) ให้ความหมายไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง ประมวลเหตุการณ์ทั้งปวงที่ครูผู้สอนให้แก่ผู้เรียน เพื่อพัฒนาความสามารถในการดำรงชีวิตเพื่อเป็นผู้ใหญ่ที่ดีและมีคุณภาพในอนาคต

ทาบ (Taba.1962 : 11) ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง แผนสำหรับการเรียนรู้

กู๊ด (Good.1973 : 175) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการ คือ

1. หลักสูตร คือ เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษา
2. หลักสูตร คือ คำสั่งทั่วไปของเนื้อหาหรือสิ่งเฉพาะที่ต้องสอน ซึ่งทางโรงเรียนจัดให้แก่เด็กเพื่อให้ความรู้อันหรือได้รับประกาศนียบัตร เพื่อให้สามารถเข้าเรียนต่อในวิชาชีพต่อไป
3. หลักสูตร คือ กลุ่มประสบการณ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งนักเรียนได้เล่าเรียนภายใต้การแนะนำของโรงเรียนและสถาบัน

สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ มีความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรมประสบการณ์ สามารถพัฒนาตัวเองให้เจริญงอกงามในทุก ๆ ด้านสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ความสำคัญของหลักสูตร

การจัดการศึกษาของทุกระดับ ทุกประเภท และทุกแบบ ทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และการจัดตามอัธยาศัย จะต้องมหลักสูตรเป็นตัวกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามจุดประสงค์และเป้าหมาย หลักสูตรจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา ในส่วนของความสำคัญของหลักสูตรนี้ ได้มีนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญไว้ดังนี้

ช่าง บัวศรี (2532 : 8-9) กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่า

1. ความสำคัญต่อการศึกษาส่วนร่วม ประชากรของประเทศใดมีคุณลักษณะอย่างไร ให้ดูจากการศึกษาของประเทศนั้น ซึ่งจะต้องดูให้ลึกซึ้งลงไปถึงหลักสูตรการศึกษาในระดับต่าง ๆ ของประเทศนั้น หลักสูตรเป็นเครื่องมือถ่ายทอดเจตนารมณ์ หรือเป้าประสงค์ของการศึกษาของชาติ ลงไปสู่การปฏิบัติ หลักสูตร คือ สิ่งที่น่าเอาความมุ่งหมาย และนโยบายการศึกษาไปแปลงเป็นการกระทำในโรงเรียนหรือสถานศึกษา หลักสูตร คือ หัวใจของการศึกษา ถ้าไม่มีหลักสูตรการศึกษาย่อมดำเนินไปไม่ได้

2. ความสำคัญต่อการเรียนการสอน หลักสูตรเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นแนวทางในการจัดมวลประสบการณ์แก่ผู้เรียน หลักสูตรจึงเปรียบเหมือนแผนที่เดินเรือซึ่งบอกให้กัปตันหรือครูผู้สอนรู้ว่า จะต้องตั้งเข็มทิศไปในทางใดและจุดหมายปลายทางของการเรียนการสอน คืออะไรจะต้องทำ

อะไรบ้าง ตัวผู้เรียนก็จำเป็นต้องทราบล่วงหน้าว่าจะได้เรียนรู้อะไรและจะได้รับอะไร ต้องเตรียมการอย่างไร จึงจะเรียนรู้และสำเร็จตามความมุ่งหมายทั้งผู้เรียนและผู้สอน จะต้องมีส่วนที่ช่วยกำหนดแนวทางเพื่อให้แต่ละฝ่ายปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกันและกัน

กรมสมร อยู่สถาพร (2533 : 4) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา ถือเป็นแม่แบบที่เป็นตัวชี้นำสู่ความสำเร็จ และเป็นตัวกำหนดทิศทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา หลักสูตรที่ดีจึงต้องสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศ เศรษฐกิจ วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนลักษณะความต้องการของผู้เรียน เพื่อสนองตอบความต้องการด้านกำลังคนของประเทศ สามารถทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต

สรุปได้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาประชากรของประเทศ หลักสูตรเป็นตัวชี้บ่งให้เห็นถึงความเจริญของประเทศ ศักยภาพของประชากรเป็นแผนปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเป็นสิ่งที่กำหนดให้ผู้เรียนได้รับทราบว่าจะได้เรียนรู้อะไรบ้าง ที่จะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม เป็นหลักประกันว่าประชาชนได้รับการศึกษาเสมอภาคตามวัยและยังจะชี้ให้เห็นแนวโน้มของสังคมในอนาคตอีกด้วย

องค์ประกอบของหลักสูตร

นักการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรไว้เป็นจำนวนมาก ในการวิจัยครั้งนี้ จะได้นำเสนอแนวคิดไว้เป็นแนวทางในการศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านการจัดหลักสูตร ดังนี้

ทามา (Taba.1962 : 188) ให้ความเห็นว่า หลักสูตรทุกรูปแบบควรประกอบด้วย จุดประสงค์ทั่วไปและจุดประสงค์รายวิชา เนื้อหา รายละเอียดของเวลา กระบวนการจัดการเรียนการสอน โครงการประเมินผลตามหลักสูตร สำหรับซาร์ง บัควรี (2532 : 8) กล่าวถึงหลักสูตรมีองค์ประกอบที่สำคัญขาดไม่ได้อย่างน้อย 6 อย่าง คือ จุดหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ของการเรียนการสอน เนื้อหาสาระและประสบการณ์ ยุทธศาสตร์การสอนการเรียน วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน

โบแชมปี (Beauchamp. 1978 : 108) กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรในแง่ระบบคือ ประกอบด้วย ระบบเนื้อหา ระบบการสอน และระบบของการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 33) กล่าวถึงโครงสร้างพื้นฐานของหลักสูตรประกอบด้วย 4 พื้นฐานหลัก คือ วัตถุประสงค์ เนื้อหาวิชา วิธีสอน และการประเมินผล

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดหลักสูตร

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นเรื่องที่ตราไว้ในพระราชบัญญัติอย่างชัดเจนในมาตรา 8 (2) มาตรา 9 (6) มาตรา 29 (9)

กรมสามัญศึกษา. 2542 : 8-23) ดังนั้นการดำเนินการเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องให้ความสำคัญ และดำเนินการให้มีประสิทธิภาพ

ในการจัดการศึกษานั้น หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามหลักสูตร ในเรื่องดังกล่าวนี้ ได้มีแนวความคิดงานวิจัยที่สนับสนุนการดำเนินงาน ดังนี้

รัตนะ บัวสนธิ์ (2535 : 245-246) วิจัยพบว่า สมาชิกของชุมชนสามารถเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนการสอน หรือการพัฒนาหลักสูตรได้ ลักษณะดังกล่าวนี้ย่อมแสดงให้เห็นว่า แท้จริงแล้วสมาชิกของชุมชนมีศักยภาพเพียงพอในการมองไปข้างหน้าถึงทิศทางการเปลี่ยนแปลงของชุมชน และผลจากการมองเช่นนี้ สมาชิกของชุมชนจึงได้ร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ และส่วนอื่น ๆ ของหลักสูตร เพื่อให้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน ซึ่งเป็นสมาชิกผู้เยาว์ในชุมชน อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนต่อชุมชน และผลการวิจัยยังพบว่า ผู้รู้ในชุมชนที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้เป็นของนักเรียน และผลการวิจัยยังพบว่า ผู้รู้ในชุมชนที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียนได้อย่างดี และมีทัศนคติที่ดีต่อการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ลักษณะเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าหากโรงเรียนประถมศึกษาในชุมชนใด มีการร่วมมือกับชุมชนและทำการศึกษาค้นคว้า สิ่งที่เป็นองค์ความรู้ในชุมชนอย่างแท้จริงก็นำจะนำผู้รู้ในชุมชนนั้น ๆ เข้ามาร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนได้ ทั้งนี้ องค์ความรู้ในแต่ละชุมชนต้องมีอยู่อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น การถ่ายโยงความรู้พื้นบ้านกับความรู้สมัยใหม่ที่เป็นสากลทั้งในลักษณะการนำความรู้ความเป็นสากลสมัยใหม่ไปประยุกต์ใช้กับชุมชน จึงเป็นสิ่งที่สามารถกระทำได้ เมื่อพิจารณาจากความพร้อมของชุมชนเป็นหลัก และยังพบอีกว่านักเรียนสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งปรากฏอยู่ในหลักสูตรได้ และมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนย่อมแสดงให้เห็นว่าความรู้ในท้องถิ่นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการรับรู้ของนักเรียน

กรมวิชาการ (2534 : 29) ได้เสนอยุทธวิธีในการจัดการศึกษาในทศวรรษหน้า โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ครูเป็นผู้มีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชน ส่งเสริมให้ครูมีบทบาทไปถึงครอบครัวของเด็ก และให้ผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทในการจัดกิจกรรมในโรงเรียน มีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน รวมทั้งติดต่อสื่อสารกับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยดูแลสอดส่องพฤติกรรมของเด็กซึ่งแนวดำเนินการดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2539 : 5-6) ที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ไม่ว่าจะทางด้านวิชาการหรือด้านการบริหาร เช่น กำหนดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการท้องถิ่น ได้แก่ การสอนภาษาอังกฤษ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา วิชาชีพ เกษตร การก่อสร้าง การไฟฟ้า และส่งเสริมให้กลุ่มบุคคลหรือชุมชน มีส่วนร่วมในการแสวงหาทรัพยากร เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การส่งเสริมสนับสนุนผู้ปกครองให้ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมในด้านการดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เพราะการดำเนินการทางด้าน

หลักสูตรเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และเกิดการเจริญงอกงาม ในเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นที่พึงประสงค์ของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น ตลอดจนการเป็น สมาชิกที่ดีของสังคม การดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน รวมทั้งการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียน เข้ามาในมีส่วนร่วมดำเนินการตามหลักสูตร จึงเป็นเรื่องสำคัญที่โรงเรียนจะต้องถือเป็นภารกิจที่ต้อง ดำเนินการอย่างจริงจัง รวมทั้งการให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง ในการดูแลนักเรียนในปกครองทั้งด้าน การเรียน การประพฤติปฏิบัติตน ทักษะทางชีวิต ความเชื่อ ค่านิยม การถ่ายทอดทางวัฒนธรรม อาชีพ วิถีการดำเนินชีวิต เสรีภาพ ประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ธรรมชาติ ซึ่งถือได้ว่าเป็น ส่วนหนึ่งของการดำเนินการของหลักสูตร พ่อแม่ ผู้ปกครอง จะต้องทำหน้าที่เป็นครูของบุตรหลาน ด้วยความรักและห่วงใย

1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 มาตรา 23 มาตรา 24 มาตรา 25 มีสาระสำคัญที่เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนโดยสรุป ดังนี้ ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ถือว่าเป็นผู้เรียนสำคัญที่สุด การจัดการศึกษาต้องเน้น ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ การบูรณาการตามความเหมาะสม การจัดการ กระบวนการเรียนรู้ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของ ผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน ใฝ่รู้ ผสมผสานความรู้ทุกด้านอย่างได้สัดส่วน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมและลักษณะอันพึงประสงค์ จัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อม จัดการ เรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ ประสานความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครอง และบุคคล ในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ส่งเสริมการดำเนินงานและจัดตั้งแหล่ง การเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ (กรมสามัญศึกษา. 2542 : 17-20)

จากแนวการจัดการศึกษาจะเห็นว่า การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่ออนาคตของประเทศชาติ ความอยู่รอดของ สังคมไทย การยืนหยัดอยู่ในสังคมโลก โรงเรียนซึ่งมีหน้าที่ตามกฎหมายในการจัดการศึกษา คงจะ ไม่สามารถจัดการศึกษาเพียงฝ่ายเดียวได้แล้ว การแสวงหาความร่วมมือให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียนซึ่งใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด การจัดการศึกษา เน้นการจัดการเรียนการสอน เป็นหัวใจสำคัญลำดับแรก การร่วมมือกันจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนจึง เป็นเรื่องที่จะต้องหาวิธีการดำเนินการให้สอดคล้องเหมาะสมและต่อเนื่อง การเรียนการสอนควรจะ เปลี่ยนบทบาทจากการท่องจำเป็นการให้ความรักสนใจในชีวิตของนักเรียนแต่ละคน จัดประสบการณ์การเรียนรู้อันหลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน ได้ร่วมเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ กับนักเรียนในสถานการณ์จริง นักเรียนแต่ละชั้นจะมีครูที่หลากหลาย เช่น พ่อแม่ พี่น้อง เพื่อนบ้าน ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ศิลปิน ผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ การจัดการเรียนการสอนควรเปลี่ยน

ความรู้สึกใหม่ ต้องนำไปสู่อิสรภาพและมิตรภาพ เพราะการเรียนรู้เป็นกระบวนการอันละเอียดอ่อนของความเป็นมนุษย์ (ประเวศ วะสี. 2543 : ก-ค)

เนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนการสอน

เนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนการสอน เน้นการฝึกปฏิบัติหรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณธรรม มีเจตคติและพฤติกรรมที่เหมาะสมทั้งทางสังคม วัฒนธรรม การเมือง และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จัดกระบวนการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนใฝ่หาความรู้ รู้จักคิดแบบวิทยาศาสตร์ เอื้อให้ผู้เรียนใฝ่หาความรู้ รู้จักคิดริเริ่ม รวมทั้งมีความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ จัดการฝึกอบรมวิชาชีพ เน้นการฝึกปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะจะประกอบวิชาชีพ ให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการจัดเนื้อหา สาระและกระบวนการเรียนการสอน ให้สัมพันธ์ สอดคล้องและเกื้อกูลกับวิถีชีวิตของชุมชน ส่งเสริมให้องค์กรต่าง ๆ และประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดและพัฒนา ส่งเสริมการเรียนการสอน ทั้งในรูปแบบการจัดการศึกษาในระบบ การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัชฌาศัย โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับสภาพและความพร้อมของผู้เรียน ส่งเสริมการให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพและความพร้อมของผู้เรียน ส่งเสริมการให้ความรู้เกี่ยวกับครอบครัว ให้ครอบครัว สถานศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันในชุมชนและสื่อมวลชน ร่วมมือกันในการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง พัฒนาระบบการให้คำปรึกษาปลูกฝังกับคุณธรรมค่านิยมที่เหมาะสม และการชี้แนะแนวทางที่ดีแก่เด็กและเยาวชนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง พัฒนาระบบการให้คำปรึกษา และการแนะแนวให้ครอบคลุมทั้งด้านวิชาการ แนวทางการประกอบอาชีพ และการปรับตัวทางอารมณ์และสังคม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัดหรือความสนใจและเรียนได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 24-26)

จากที่กล่าวมานี้ แสดงให้เห็นว่า ในด้านการเรียนการสอนที่เป็นภารกิจหลักของโรงเรียน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้สัมฤทธิ์ผลตามเจตนารมณ์ การส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในด้านการจัดการเรียนการสอน จึงเป็นภารกิจที่โรงเรียนจะต้องทำให้มีประสิทธิภาพ

การมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในคุณค่าของตน และนำคุณค่านั้นมาสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพโรงเรียน มิใช่เขตห้ามเข้าอีกต่อไป หากแต่โรงเรียนชุมชน สถาบันชุมชน คือการสร้างพลังอันแข็งแกร่ง คำจูนกัน เกิดผลแก่เด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นความหวังของเราทุกคน พ่อแม่ ผู้ปกครอง เข้ามามีบทบาทมากขึ้น โดยร่วมมือกับครูและผู้บริหารให้การจัดและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และเป็นแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น หน่วยงานกลางกระจายอำนาจในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย แก่สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสอนสื่อมวลชนมีบทบาทในการประชาสัมพันธ์ สนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษาร่วมสร้างและความเข้าใจ และเจตคติที่ถูกต้องแก่สังคมและส่งเสริมการปฏิบัติ ผลที่ผู้มีส่วนร่วมจะได้รับผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความสามารถของตนเอง ได้เรียนรู้ตลอดชีวิต พ่อ แม่ รู้และเข้าใจความถนัด ความสนใจ ความสามารถและศักยภาพ

ในการศึกษาเรียนรู้ของลูก มีความเข้าใจบทบาทของตนในการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของลูก ตลอดจนมีความสุขที่ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ของลูก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 59-61)

ความหมายของการจัดการเรียนการสอน

สุมน อมรวิวัฒน์ (2533 : 460) กล่าวว่า การสอนคือสถานการณ์อย่างหนึ่งที่ทำให้มีความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน นักเรียนกับสิ่งแวดล้อม และครูกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ และผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ใหม่นั้นไปใช้ได้

การเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่ครูและเด็กทำร่วมกัน ถ้าจะแยกออกเป็น 2 ส่วนก็เป็น การเรียนคือ กิจกรรมที่เด็กทำ และการสอนคือ กิจกรรมที่ครูทำ แต่ในทางปฏิบัติแล้ว ทั้งสองอย่างทำไปพร้อม ๆ กัน จึงเรียกรวมกันว่า การเรียนการสอน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2536 : 406)

เอกชัย ก็สุพันธ์ (2537 : 88) กล่าวว่า งานการเรียนการสอนเป็นกระบวนการในการนำหลักสูตรไปใช้ หรือแปลงหลักสูตรไปสู่การเรียนการสอนได้แก่ การจัดทำแผนการสอน คู่มือครู แบบเรียน และหนังสืออ่านประกอบ ตลอดจนการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่นการจัดตารางเรียน การจัดห้องสมุด และการจัดวัสดุอุปกรณ์การสอนให้เพียงพอ กับความต้องการ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 53) ให้ความหมายของการเรียนการสอนไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวกับการสอนด้วย เช่นการใช้สื่อการสอน การจัดกิจกรรมระหว่างสอดการทดสอบ เป็นต้น การเรียนการสอน จึงเป็นคำที่ครอบคลุมกิจกรรมในการเรียนรู้ และมักจะใช้ควบคู่กันไปเมื่อครูต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม การสอนในสถานศึกษามีได้หมายถึงการสอนในด้านทฤษฎีเนื้อหาวิชาเท่านั้น แต่รวมถึงทักษะคุณภาพที่ต้องการรวมทั้งความสามารถในการจัดการ ครูจึงจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือแนะแนวแก่ผู้เรียนในด้านต่าง ๆ รวมทั้งให้กำลังใจ ให้ความรัก ความเอาใจใส่ด้วย

สรุป การจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการทำให้เกิดการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งจะเรียนรู้ได้จากครูและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของผู้ปกครอง

การเรียนการสอนเป็นกระบวนการหนึ่งของการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาตามนัย มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ระบุว่า การจัดการศึกษา ต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กรมสามัญศึกษา. 2542 : 6) การจัดการศึกษาจึงเป็นภารกิจที่สำคัญที่ทุกฝ่ายของสังคมจะต้องมีส่วนร่วม

สถานศึกษาจะต้องมีวิสัยทัศน์ มองเห็นว่า การกระจายอำนาจ เป็นการลดภาระทุกด้านของสถานศึกษาและเป็นประโยชน์แก่ทุกฝ่าย สถานศึกษาไม่ใช่ผู้ผูกขาดการจัดการศึกษาเพียงฝ่ายเดียว การเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ผู้เรียนคือลูกหลานของชุมชน จะมีความสุขกับการเรียนรู้ ชุมชนได้ร่วมพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนฝ่ายการศึกษาได้พึ่งพาอาศัยกันบนพื้นฐานความสัมพันธ์และจิตสำนึกร่วมกันการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน หลักสูตรและการทำกิจกรรม โดยอาจมีพ่อแม่ ผู้ปกครอง คนในชุมชนที่มีความรู้ ความสามารถด้านใดด้านหนึ่ง เข้าเป็นครู เป็นวิทยากร เสริมความรอบรู้แก่ผู้เรียน ซึ่งเวลานี้มีหลายโรงเรียนได้ดำเนินการเชิญ พ่อ แม่ ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้รู้ในภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาสอนที่โรงเรียน หรือนำผู้เรียนออกไปเรียนรู้โดยตรง ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีคุณค่าของอย่างยิ่งสำหรับผู้เรียน (การมีส่วนร่วมจัดการศึกษา. 2543 : 4-5)

บทบาทของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา

จากการเปลี่ยนแปลงจัดการศึกษาของไทยในด้านต่าง ๆ อย่างมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปฏิรูปการศึกษา ซึ่งมีการปฏิรูปการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบสำคัญมีการปรับเปลี่ยนปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาเด็กไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ผู้ปกครองนักเรียน บิดา มารดา เป็นผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญต่อการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็ก ยังมีผู้ที่ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ ได้แก่

ประมวญ คิดคินสัน (2536 : 26-27) กล่าวถึงความสำคัญเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองไว้ว่า ผู้ปกครองคือ ผู้ที่เข้าใจลูกดีที่สุด ย่อมให้ความช่วยเหลือได้อย่างดีเมื่อลูกมีปัญหาเกิดขึ้น ดังนั้น ผู้ปกครองจึงมีส่วนในการช่วยเหลือให้การศึกษา มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้นเนื่องจากผู้ปกครองสามารถเป็นผู้ช่วยครูได้ ในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก เช่น กิจกรรม ห้องสมุด กิจกรรมทัศนศึกษา นอกจากนี้ ผู้ปกครองที่มีความสามารถพิเศษ สามารถช่วยเหลือครูในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างดี

บ้านเป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา ซึ่งมีอิทธิพลต่อการพัฒนาเด็กในหลาย ๆ ด้าน สภาพแวดล้อมทางบ้านจึงมีความสำคัญต่อเด็กสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทางบ้านมีผลต่อการหล่อหลอมพฤติกรรมของเด็ก เพราะเด็กจะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ มากมายจากบ้าน จากพ่อแม่ ญาติพี่น้อง ถ้าสภาพแวดล้อมทางบ้านไม่ดีอาจทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากสิ่งที่สังคมต้องการ

2. บ้านมีบทบาทสำคัญต่อเด็กในการรับรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ พ่อ แม่ อาจช่วยจัดประสบการณ์ที่ดีให้เด็กได้รับรู้ เช่น การรู้จักช่วยเหลือตนเอง การให้อ่านหนังสือที่ดี การชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ การอบรมสั่งสอนจริยธรรม

3 บ้านมีความสำคัญในการให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียนด้วย เช่น การร่วมเป็นคณะกรรมการโรงเรียน ร่วมวางแผนงานของโรงเรียน การติดตามประเมินผล การดำเนินงานของโรงเรียน การพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

4. บ้านเป็นแหล่งวิทยาการที่สำคัญ แหล่งทรัพยากรอาจเป็นบุคคล หรือวัสดุ อุปกรณ์ ที่สามารถใช้เป็นแหล่งความรู้ ในการจัดการศึกษาให้กับเด็กได้ เช่น เชิญผู้ปกครองที่มีความรู้เฉพาะ ด้าน มีประสบการณ์มาช่วยสอนนักเรียน นำนักเรียนเข้าเยี่ยมชมแหล่งความรู้และสถาน ประกอบการในชุมชน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช. 2537: 135-137)

พิมพา ดามี (2540 : 18) กล่าวถึงบทบาทของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กประถมศึกษา ดังนี้

1. ด้านพื้นฐานในการศึกษาอบรม การอบรมเลี้ยงดูแต่ละครอบครัวมีหลักการและวิธีการ ที่แตกต่างกันไป เนื่องจากแต่ละครอบครัวมีอาชีพ และรายได้แตกต่างกัน ความสามารถในการใช้ จ่ายและบริโภคจึงแตกต่างกันด้วย ดังนั้น การให้ความรักความเอาใจใส่ รวมทั้งการปลูกฝังค่านิยม ต่าง ๆ แก่เด็ก จึงขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมในครอบครัว ซึ่งสิ่งแวดล้อมในครอบครัวจะมีอิทธิพลต่อ คณะกรรมการศึกษา เป็นวิทยากรช่วยเหลือด้านการสอน และช่วยประชาสัมพันธ์กิจการ ของโรงเรียน

2. ด้านการส่งเสริมพัฒนาการของบุตรหลาน ผู้ปกครองจะเป็นผู้ให้ข้อเสนอแนะใน การจัดการเรียนการสอน ให้การสนับสนุนด้านการเงิน หรือแรงงานให้ความร่วมมือโดยเป็น คณะกรรมการศึกษา เป็นวิทยากรช่วยเหลือด้านการสอน และช่วยประชาสัมพันธ์กิจการ ของโรงเรียน

3. ด้านการส่งเสริมพัฒนาการของบุตรหลาน ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือ ในการดูแลความประพฤติของเด็กร่วมกับทางโรงเรียน ให้การสนับสนุนส่งเสริมเรื่องการเรียน ให้ความรักความอบอุ่น ปลูกฝังค่านิยม ความเชื่อที่ถูกต้อง ปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี และส่งเสริม ใช้ชีวิตที่เหมาะสม

สรุป พ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นผู้ที่บทบาทสำคัญต่อการศึกษาของบุตรหลาน บ้านและ ครอบครัวมีความสำคัญต่อการพัฒนาการของผู้เรียนไปในทางที่ดี การให้การศึกษอบรมจึงเป็น องค์ประกอบที่สำคัญต่อการจัดการศึกษา

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

กิตติ การโสภา (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัด การศึกษาในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับแก้ไข ปรับปรุง พ.ศ. 2533) จากการศึกษาพบว่า ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่นในขั้นตอนการสำรวจปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับอาชีพในชุมชน การประชุม เพื่อให้ข้อเสนอแนะในขั้นตอนการกำหนดจุดประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตรและมีส่วนร่วมเป็น

วิทยากร ในการนำหลักสูตรไปจัดการเรียนการสอน สำหรับชั้นการแต่งตั้งคณะกรรมการ การร่วมประชุม การวิเคราะห์ตัดสินใจเลือกอาชีพและการสร้างหลักสูตร ประชาชนไม่มีส่วนร่วม

ปรีชา บัววิรัตน์เลิศ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการให้กำบ้านของครูและการช่วยเหลือของผู้ปกครองในการกำบ้านของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือของผู้ปกครองในการกำบ้านของนักเรียน พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและมีการศึกษาในระดับประถมศึกษา ผู้ปกครองให้การสนับสนุนและส่งเสริมนักเรียนเป็นอย่างดี โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่

อุไรวรรณ ห่วงสกุล (2539 : 170) วิจัยพบว่า การวางแผน กำหนดนโยบายทิศทาง และเป้าหมายของโรงเรียน โดยชุมชน ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้นำชุมชนของท้องถิ่นส่วนใหญ่เห็นว่าโรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนชี้แนะนโยบาย และความต้องการทางการศึกษาของชุมชน

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2542 : 225) ได้ทำการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษาเป็นสิ่งที่เกี่ยวกับบริบทของชุมชนหลายประการ คือ บริบทของชุมชนที่มาจากอุดมการณ์ การพัฒนาประเทศ นโยบายในการจัดการศึกษา และเงื่อนไขที่สำคัญในชุมชนหลายประการ เช่น เงื่อนไขทางด้านพื้นฐานความคิดของคนในชุมชน ซึ่งได้แก่ ความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคนในชุมชน และความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน คือ ผู้นำชุมชน เจ้าอาวาส ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู กลุ่มวิทยากรภายนอก กลุ่มผู้ปกครองนักเรียน รวมถึงเงื่อนไขทางด้านชุมชน ซึ่งได้แก่ สภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียนของคนในชุมชน

ธีรภัทร์ เจริญดี (2542 : 94-95) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านงานวิชาการของโรงเรียนระดับที่ปฏิบัติในภาพรวมพบว่า มีการรับรู้อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ให้ผู้ปกครองร่วมเป็นกรรมการในโรงเรียน จัดประชุม ขอคำปรึกษาและขอความคิดเห็นจากผู้ปกครองเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ระบุกำหนดและรับข้อเสนอแนะจากผู้ปกครองเกี่ยวกับหลักสูตรเพิ่มเติมในโรงเรียน เชิญผู้ปกครองร่วมเป็นวิทยากรเพื่อให้ความรู้แก่นักเรียน แต่งตั้งผู้ปกครองช่วยดูแล ควบคุมนักเรียนในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นครั้งคราว ขอความร่วมมือในการบริจาคเงินทุนและอุปกรณ์การศึกษา

พรทิพา จุลสุคนธ์ (2542 : 120-121) วิจัยพบว่า รูปแบบของการมีส่วนร่วมเกิดจากกระบวนการทางสังคมในชุมชนที่ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง รูปแบบของการมีส่วนร่วมในอดีตจึงมีศูนย์กลางอยู่ที่ชุมชน สถาบันชุมชน ที่บ่มเพาะให้เกิดกระบวนการทางสังคมในอดีต อันได้แก่ ความช่วยเหลือเกื้อกูล การเรียนรู้ร่วมกัน กระทำกิจกรรมร่วมกันด้วยความสามัคคี และเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน คือ วัด สถาบันของชุมชน เป็นศูนย์กลางของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กนักเรียนในชุมชน ด้วยความร่วมมือของพระ และชาวบ้านที่มีส่วนร่วมรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับประโยชน์จากการจัดการศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้า เรื่อง ทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนทุกคนในโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ปีการศึกษา 2548 ตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1-2 ,ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 จำนวน 159 คน โดยกำหนดให้นักเรียน 1 คน ต่อผู้ปกครอง 1 คน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่จะใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อศึกษาทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ซึ่งเกี่ยวกับ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ ทักษะที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ทักษะที่เห็นด้วย ทักษะที่เฉยๆ ไม่มีความเห็น ทักษะที่ไม่เห็นด้วย ทักษะที่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยข้อความแต่ละข้อความจะใช้เกณฑ์การตรวจให้คะแนนดังนี้

ทัศนคติที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เท่ากับ	5	คะแนน
ทัศนคติที่เห็นด้วย	เท่ากับ	4	คะแนน
ทัศนคติที่เฉยๆ ไม่มีความเห็น	เท่ากับ	3	คะแนน
ทัศนคติที่ไม่เห็นด้วย	เท่ากับ	2	คะแนน
ทัศนคติที่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เท่ากับ	1	คะแนน

การแปลความหมายของคะแนนกำหนดการแปลค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบสอบถามทั้ง 2 ตอน เกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (ชูศรี วงศ์รัตน์ 2546 : 75)

4.50 – 5.00 หมายถึง	ทัศนคติของผู้ปกครองที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.51 – 4.49 หมายถึง	ทัศนคติของผู้ปกครองที่เห็นด้วย
2.51 – 3.50 หมายถึง	ทัศนคติของผู้ปกครองที่เฉยๆ ไม่มีความเห็น
1.51 – 2.50 หมายถึง	ทัศนคติของผู้ปกครองที่ไม่เห็นด้วย
1.00 – 1.50 หมายถึง	ทัศนคติของผู้ปกครองที่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 3 ทัศนคติของผู้ปกครอง(เพิ่มเติม) ต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียน วัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาแล้วนำมาประมวล เพื่อกำหนดขอบเขตเพื่อการวิจัย และการสร้างเครื่องมือเพื่อให้ครอบคลุมครบถ้วนตามวัตถุประสงค์

2 ศึกษาการเขียนแบบสอบถาม และสัมภาษณ์ผู้ปกครองเพื่อรวบรวมข้อมูลเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน

3. สร้างเครื่องมือแบบสอบถามทัศนคติของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำเพิ่มเติม

4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความชำนาญทางด้านเครื่องมือ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขความเหมาะสมของข้อความ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพีร์ ลิ้มไทย อาจารย์ภัคกร สกลรักษ์ นายสุวรรณ เชื้อนิล นายคณิง กายสอน

และนายเฉลิม สินเกษตร นำแบบสอบถามไปพิจารณาความสอดคล้องของนิยามเชิงปฏิบัติการ โดยใช้ดัชนี IOC ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 ซึ่งได้แบบสอบถามที่ใช้ได้ ทั้งหมด 38 ข้อ

5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำมาแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ปกครองนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน ในระหว่างวันที่ 6 – 10 กุมภาพันธ์ 2549 แล้วนำผลไปคำนวณหาค่าอำนาจจำแนก (r_{xy}) ได้ค่า (r_{xy}) ระหว่าง 0.21 – 0.73 จำนวน 38 ข้อ แล้วนำไปวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.92 ซึ่งมีค่าสูงเพียงพอที่จะใช้ในงานวิจัยได้

7. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 โดยการคำนวณหาค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ทัศนคติของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยการคำนวณค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมทั้งคำนวณค่าความเชื่อมั่นของคะแนนด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค

3. เปรียบเทียบทัศนคติของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ด้านวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามเพศ โดยใช้การทดสอบค่า (t-test)

4. เปรียบเทียบทัศนคติของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ด้านวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกอายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA)

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติพื้นฐาน

4.1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

4.1.2 คะแนนเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

4.1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์.เอกสารประกอบการเรียนการสอน.2547.)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละระดับยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

4.2 สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม ยกเว้นข้อนั้น (Corrected item total correlation) ใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์.เอกสารประกอบการเรียนการสอน.2547.)

$$\text{สูตร } r_{xy} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนน X
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนน Y
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวม X แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวม Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณ X กับ Y ทุกคู่
	N	แทน	จำนวนคน

4.2.3 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach) (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์.เอกสารประกอบการเรียนการสอน.2547)

$$\alpha = r_{ii} = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right]$$

เมื่อ	α , r_{ii}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	K	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	$\sum S_i^2$	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนข้อ คำถามที่ i
	S_x^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

4.3 สถิติทดสอบสมมติฐาน

4.3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม ใช้ (t-test for independent samples) ใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์.เอกสารประกอบการเรียนการสอน.2547.)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t-distribution
\bar{X}_1, \bar{X}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
S_1^2, S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
N_1, N_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

4.3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่าสองกลุ่มให้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA)
(บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ เอกสารประกอบการเรียนการสอน 2547.)

$$F = \frac{MS_B}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	การแจกแจงของ เอฟ
	MS_B	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์
ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล
ตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มเป้าหมาย
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาแจกแจง t (t – distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาแจกแจง F (F – distribution)
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระของความแปรปรวน (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนค่าเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean Squares)
PROP	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
โรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ใน 3 ด้านคือ ด้านการวางแผนจัด
การศึกษา ด้านการจัดหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โรงเรียนวัดโพธิ์ทัมมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา และความเกี่ยวข้องกับนักเรียน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ทัมมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ใน 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษาวิจัย จำแนกตามจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษาและความเกี่ยวข้องกับนักเรียน วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและค่าร้อยละ ของกลุ่มเป้าหมายจำแนกตามจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษาและความเกี่ยวข้องกับนักเรียน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	58	36.50
1.2 หญิง	101	63.50
รวม	159	100.00
2 อายุ		
2.1 25 – 30 ปี	36	22.60
2.2 31 – 35 ปี	30	18.90
2.3 36 – 40 ปี	37	23.30
2.4 มากกว่า 40 ปีขึ้นไป	56	35.20
รวม	159	100.00
3 อาชีพ		
3.1 รับราชการ	3	1.90
3.2 เกษตรกร	19	11.90
3.3 ลูกจ้าง	79	49.70
3.4 อาชีพอิสระ	58	36.50
รวม	159	100.00

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. รายได้ต่อเดือน		
4.1 ต่ำกว่า 4,000 บาท	50	31.40
4.2 4,001-5,000 บาท	51	32.10
4.3 5,001-6,000 บาท	33	20.80
4.4 6,001 บาท ขึ้นไป	25	15.70
รวม	159	100.00
5. ระดับการศึกษา		
5.1 ระดับประถมศึกษา	107	67.30
5.2 ระดับมัธยมศึกษา	40	25.20
5.3 สูงกว่ามัธยมศึกษา	12	7.50
รวม	159	100.00
6. ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน		
6.1 บิดา มารดา	127	79.90
6.2 ปู่ย่า ตายาย	17	10.70
6.3 ญาติ	15	9.40
รวม	159	100.00

ผลการวิจัยตามตาราง 1 พบว่า ผู้ปกครองตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 159 คน เป็นเพศหญิงจำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 63.50 เพศชาย จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 36.50 ส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 35.20 ประกอบอาชีพลูกจ้าง จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 49.70 มีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนเป็นบิดามารดา 127 คน คิดเป็นร้อยละ 79.90

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ทัศนคติของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
โรงเรียนวัดโพธิ์ทัมณีย์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการวางแผนจัดการศึกษา
ด้านการจัดหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอนดังแสดงในตาราง 2 – 5

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ทัมณีย์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน

ทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	\bar{X}	S.D	ระดับความคิดเห็น
ด้านการวางแผนจัดการศึกษา	3.66	.41	เห็นด้วย
ด้านการจัดหลักสูตร	3.63	.55	เห็นด้วย
ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.88	.64	เห็นด้วย
รวม	3.72	.36	เห็นด้วย

ผลการวิจัยตามตาราง 2 พบว่า ผู้ปกครองมีทัศนคติเห็นด้วยต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับเห็นด้วย

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการวางแผนจัดการศึกษา โดยรวมและรายข้อ

การวางแผนจัดการศึกษา	\bar{X}	S.D	ระดับความคิดเห็น
1. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการพิจารณาและเลือกข้อมูลที่ใช้ในการวางแผน	3.89	0.72	เห็นด้วย
2. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการวางแผน	3.66	0.80	เห็นด้วย
3. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน	3.67	0.86	เห็นด้วย
4. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการวางแผนของโรงเรียน	3.48	0.83	เฉยๆไม่มีความเห็น
5. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ในการวางแผนในการจัดการศึกษา	3.50	0.89	เฉยๆไม่มีความเห็น
6. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการกำหนดวงเงินค่าใช้จ่ายในการวางแผนการศึกษาของโรงเรียน	3.31	0.98	เฉยๆไม่มีความเห็น
7. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานของงานโครงการตามแผนการศึกษาของโรงเรียน	3.52	0.92	เห็นด้วย
8. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการควบคุมติดตามผลการปฏิบัติตามงาน ตามโครงการ ตามแผนการศึกษาของโรงเรียน	3.71	0.92	เห็นด้วย
9. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการเสนองานโครงการในการที่จะเสนอของบประมาณสนับสนุน	3.82	0.81	เห็นด้วย
10. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการประเมินผลการดำเนินงานโครงการตามแผนการศึกษาของโรงเรียน	3.41	0.99	เฉยๆไม่มีความเห็น
11. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการเกณฑ์เด็กเข้าเรียน	3.79	0.86	เห็นด้วย
12. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการบริจาคทรัพย์สินหรือแรงงานต่อสถานศึกษา	3.82	0.94	เห็นด้วย
13. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.67	0.99	เห็นด้วย

ตาราง 3 (ต่อ)

การวางแผนจัดการศึกษา	\bar{X}	S D	ระดับความคิดเห็น
14. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการจัดหาทุนการศึกษา เพื่อช่วยเหลือนักเรียนด้อยโอกาส และยากจนขาดแคลน	3.68	1.02	เห็นด้วย
15. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมกับครูในการแก้ปัญหาของผู้เรียนที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน	3.67	1.01	เห็นด้วย
รวม	3.66	0.41	เห็นด้วย

ผลการวิจัยตามตาราง 3 พบว่า ผู้ปกครองมีทัศนคติเห็นด้วยต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในด้านการวางแผนจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการพิจารณาและเลือกข้อมูลที่ใช้ในการวางแผน ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการบริจาคทรัพย์สินหรือแรงงานต่อสถานศึกษาและ ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการเสนองาน/โครงการในการที่จะเสนอของบประมาณสนับสนุน อยู่ในระดับเห็นด้วย ส่วนข้ออื่นๆ ผู้ปกครองนักเรียนมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการวางแผนการศึกษา อยู่ในระดับเฉยๆ ไม่มีความเห็น

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการจัดหลักสูตร โดยรวมและรายข้อ

ด้านการจัดหลักสูตร	\bar{X}	S D	ระดับความคิดเห็น
1. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรของโรงเรียน	3.25	0.89	เฉยๆไม่มีความเห็น
2. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในสนับสนุนแหล่งการเรียนรู้และสื่อการเรียนตามหลักสูตร	3.53	0.86	เห็นด้วย
3. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสำรวจความต้องการและปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร	3.35	0.92	เฉยๆไม่มีความเห็น
4. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร	3.36	0.96	เฉยๆไม่มีความเห็น
5. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรของโรงเรียน	3.41	0.92	เฉยๆไม่มีความเห็น
6. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดระบบการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล ปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ รายได้ งานอาชีพในท้องถิ่นเพื่อให้ในการพัฒนาหลักสูตร	3.44	1.07	เฉยๆไม่มีความเห็น
7. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายหลักสูตรของโรงเรียน	3.23	0.87	เฉยๆไม่มีความเห็น
8. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกำหนดเนื้อหาหลักสูตรของโรงเรียน	3.09	0.86	เฉยๆไม่มีความเห็น
9. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตรของโรงเรียน	3.32	0.91	เฉยๆไม่มีความเห็น
10. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลหลักสูตรของโรงเรียน	3.35	0.90	เฉยๆไม่มีความเห็น
11. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสนับสนุนสถานที่ในชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้แก่นักเรียน	3.81	0.97	เห็นด้วย
12. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดหา/จัดทำสื่อการเรียนการสอนของโรงเรียน	3.55	0.83	เห็นด้วย
13. ผู้ปกครองควรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนตามแนวทางของหลักสูตร	3.67	0.74	เห็นด้วย
14. ผู้ปกครองควรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.69	0.88	เห็นด้วย
รวม	3.63	0.55	เห็นด้วย

ผลการวิจัยตามตาราง 4 พบว่า ผู้ปกครองมีทัศนคติเห็นด้วยต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการจัดหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสนับสนุนสถานที่ในชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้แก่นักเรียน ผู้ปกครองควรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และ ผู้ปกครองควรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนตามแนวทางของหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ ผู้ปกครองนักเรียนมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตร อยู่ในระดับเฉยๆไม่มีความเห็น

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและรายข้อ

ด้านการจัดการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D	ระดับ ความคิดเห็น
1. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศ (ภายในโรงเรียนหรือที่บ้าน) ที่เอื้อต่อการเรียนการสอน	3.94	0.83	เห็นด้วย
2. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการดำเนินการประเมินผลนักเรียนทุกสาระการเรียนรู้	3.66	0.81	เห็นด้วย
3. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการอบรมด้านจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ให้กับนักเรียน	3.92	0.74	เห็นด้วย
4. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับแหล่งความรู้เพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.88	0.76	เห็นด้วย
5. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการจัดหาวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้และจัดการเรียนการสอน	3.87	0.85	เห็นด้วย
6. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีในท้องถิ่น	3.97	0.77	เห็นด้วย
7. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการสนับสนุนสถานที่ในชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้แก่นักเรียน	4.04	0.73	เห็นด้วย
8. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมกิจกรรมที่เสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียน เช่น การเข้าค่ายลูกเสือ, การทัศนศึกษา, การแสดงบนเวที ฯลฯ	4.10	0.74	เห็นด้วย
9. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	4.15	0.69	เห็นด้วย
รวม	3.88	0.64	เห็นด้วย

ผลการวิจัยตามตาราง 5 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีทัศนคติเห็นด้วยต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับเห็นด้วย

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบทัศนะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
โรงเรียนวัดโพธิ์ทียมณี อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อ
เดือน ระดับการศึกษาและความเกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยรวมและรายด้าน ดังแสดงในตาราง 6 - 18

ตาราง 6 เปรียบเทียบทัศนะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียน
วัดโพธิ์ทียมณี อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนก ตามเพศ

ทัศนะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษา	เพศชาย (N = 58)		เพศหญิง (N = 101)		t	PROP
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
1. ด้านการวางแผนจัดการศึกษา	3.74	0.38	3.61	0.42	1.89	0.06
2. ด้านการจัดหลักสูตร	3.71	0.52	3.59	0.57	1.28	0.20
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.88	0.69	3.88	0.62	0.06	0.95
รวม	3.78	0.30	3.69	0.38	1.35	0.17

ผลการวิจัยตามตาราง 6 พบว่า ผู้ปกครองเพศชายและผู้ปกครองเพศหญิงมีทัศนะ
ต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตรและ
ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทัศนคติของผู้ปกครองต่อการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ชัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ

ทัศนคติของผู้ปกครองต่อการศึกษา ส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	25 – 30 ปี		ระดับ ความ คิดเห็น		31 – 35 ปี		ระดับ ความ คิดเห็น		36 – 40 ปี		มากกว่า 40 ปีขึ้นไป		ระดับ ความ คิดเห็น		รวม		ระดับ ความ คิดเห็น		
	\bar{X}	S.D	คิดเห็น	เห็นด้วย	\bar{X}	S.D	คิดเห็น	เห็นด้วย	\bar{X}	S.D	คิดเห็น	เห็นด้วย	\bar{X}	S.D	คิดเห็น	เห็นด้วย			
																		คิดเห็น	เห็นด้วย
1 ด้านการวางแผนจัด การศึกษา	3.59	0.44	เห็นด้วย	เห็นด้วย	3.67	0.48	เห็นด้วย	เห็นด้วย	3.73	0.44	เห็นด้วย	เห็นด้วย	3.65	0.34	เห็นด้วย	เห็นด้วย	3.66	0.41	เห็นด้วย
2. ด้านการจัดหลักสูตร	3.74	0.53	เห็นด้วย	เห็นด้วย	3.74	0.62	เห็นด้วย	เห็นด้วย	3.78	0.63	เห็นด้วย	เห็นด้วย	3.42	0.40	เห็นด้วย	เห็นด้วย	3.63	0.55	เห็นด้วย
3. ด้านการจัดการเรียน การสอน	3.94	0.62	เห็นด้วย	เห็นด้วย	3.96	0.60	เห็นด้วย	เห็นด้วย	3.84	0.79	เห็นด้วย	เห็นด้วย	3.82	0.57	เห็นด้วย	เห็นด้วย	3.88	0.64	เห็นด้วย
รวม	3.76	0.34	เห็นด้วย	เห็นด้วย	3.79	0.41	เห็นด้วย	เห็นด้วย	3.79	0.41	เห็นด้วย	เห็นด้วย	3.63	0.28	เห็นด้วย	เห็นด้วย	3.72	0.36	เห็นด้วย

ผลการวิจัยตามตาราง 7 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุต่างก็มีทัศนคติเห็นด้วยต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการวางแผน
จัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับเห็นด้วย

ตาราง 8 เปรียบเทียบทัศนคติของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณี อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ

ทัศนคติของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	PROP
1. ด้านการวางแผนจัดการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	0.37	0.12	0.70	0.54
	ภายในกลุ่ม	155	27.22	0.17		
	รวม	158	27.60			
2. ด้านการจัดหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	3	4.21	1.40	4.82**	0.00
	ภายในกลุ่ม	155	45.14	0.29		
	รวม	158	49.36			
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	0.52	0.17	0.41	0.74
	ภายในกลุ่ม	155	65.48	0.42		
	รวม	158	65.98			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.82	0.27	2.15	0.09
	ภายในกลุ่ม	155	19.74	0.12		
	รวม	158	20.56			

** แทนค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัยตามตาราง 8 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการจัดหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการวางแผนจัดการศึกษา และ ด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบว่า ค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่มีความแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ ปรากฏดังตาราง 9

ตาราง 9 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการวางแผนจัดการศึกษา โดยวิธีการของเซฟเฟ่ จำแนกตามอายุ

ด้านการจัดหลักสูตร	\bar{X}	มากกว่า 40 ปีขึ้นไป 3.42	31 – 35 ปี 3.72	25 – 30 ปี 3.74	36 – 40 ปี 3.78
มากกว่า 40 ปีขึ้นไป	3.42	-	0.30	0.32	0.36**
31 – 35 ปี	3.72	-	-	0.02	0.06
25 – 30 ปี	3.74	-	-	-	0.04
36 – 40 ปี	3.78	-	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัยตามตาราง 9 พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุมากกว่า 40 ปี ขึ้นไป กับผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 36-40 ปี มีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ ต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทัศนคติของผู้ปกครองต่อความร่วมมือในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตาม อาชีพ

ทัศนคติของผู้ปกครองต่อความร่วมมือในการจัดการศึกษา	รับราชการ		ระดับ ความ คิดเห็น		เกษตรกร		ระดับ ความ คิดเห็น		ลูกจ้าง		ระดับ ความ คิดเห็น		อาชีพอิสระ		ระดับ ความ คิดเห็น		รวม	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการวางแผนจัดการศึกษา	3.62	0.30	เห็นด้วย	3.64	0.37	เห็นด้วย	3.64	0.41	เห็นด้วย	3.69	0.45	เห็นด้วย	3.66	0.41	เห็นด้วย			
2. ด้านการจัดหลักสูตร	4.19	0.65	เห็นด้วย	3.63	0.53	เห็นด้วย	3.68	0.51	เห็นด้วย	3.55	0.60	เห็นด้วย	3.63	0.55	เห็นด้วย			
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.77	0.78	เห็นด้วย	4.03	0.52	เห็นด้วย	3.86	0.65	เห็นด้วย	3.86	0.66	เห็นด้วย	3.88	0.64	เห็นด้วย			
รวม	3.86	0.29	เห็นด้วย	3.77	0.33	เห็นด้วย	3.73	0.34	เห็นด้วย	3.73	0.34	เห็นด้วย	3.70	0.39	เห็นด้วย			

ผลการวิจัยตามตาราง 10 พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัันมีทัศนคติเห็นด้วยต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการวางแผนจัดการศึกษาด้านการจัดหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับเห็นด้วย

ตาราง 11 การเปรียบเทียบทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียน
วัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม อาชีพ

ทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	PROP
1. ด้านการวางแผนจัดการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	0.09	0.03	0.17	0.91
	ภายในกลุ่ม	155	27.50	0.17		
	รวม	158	27.60			
2. ด้านการจัดหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	3	1.52	0.50	1.64	0.18
	ภายในกลุ่ม	155	47.84	0.30		
	รวม	158	49.36			
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	0.51	0.17	0.40	0.75
	ภายในกลุ่ม	155	65.46	0.42		
	รวม	158	65.98			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.12	0.04	0.31	0.81
	ภายในกลุ่ม	155	20.44	0.13		
	รวม	158	20.56			

ผลการวิจัยตามตาราง 11 พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกันมีทักษะต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทัศนะของผู้ปกครองต่อการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ชัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัด เพชรบุรี จำแนกตาม รายได้ต่อเดือน

ทัศนะของผู้ปกครองต่อการศึกษา	ต่ำกว่า 4,000 บาท		ระดับ 4,001 - 5,000 บาท		ระดับ 5,001 - 6,000 บาท		ระดับ 6,001 บาทขึ้นไป		รวม		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	ทัศนะ
1. ด้านการวางแผนจัดการศึกษา	3.70	0.38	3.56	0.42	3.61	0.46	3.84	0.33	3.66	0.41	เห็นด้วย
2. ด้านการจัดหลักสูตร	3.59	0.53	3.61	0.53	3.63	0.60	3.79	0.59	3.63	0.55	เห็นด้วย
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.83	0.71	3.93	0.54	3.77	0.67	4.02	0.66	3.88	0.64	เห็นด้วย
รวม	3.71	0.39	3.70	0.31	3.67	0.36	3.88	0.34	3.72	0.36	เห็นด้วย

ผลการวิจัยตามตาราง 12 พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกันมีทัศนะเห็นด้วยต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับเห็นด้วย

ตาราง 13 การเปรียบเทียบทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียน
วัดโพธิ์ทัยมณี อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม รายได้ต่อเดือน

ทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	PROP
1. ด้านการวางแผนจัดการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	1.55	0.52	3.08*	0.02
	ภายในกลุ่ม	155	26.04	0.17		
	รวม	158	27.60			
2. ด้านการจัดหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	3	0.711	0.23	0.76	0.52
	ภายในกลุ่ม	155	48.65	0.31		
	รวม	158	49.36			
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.15	0.38	.92	0.43
	ภายในกลุ่ม	155	64.82	0.41		
	รวม	158	65.98			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.78	0.26	2.05	0.10
	ภายในกลุ่ม	155	19.78	0.12		
	รวม	158	20.56			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยตามตาราง 13 พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกันมีทักษะต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกันมีทักษะต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการวางแผนจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการจัดหลักสูตร และ ด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบว่า ค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่มีความแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ ปรากฏดังตาราง 14

ตาราง 14 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ในด้านการวางแผนจัดการศึกษาโดยวิธีการของ เซฟเฟ่จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

ด้านการวางแผนจัดการศึกษา	\bar{X}	4,001 – 5,000 บาท 3.56	5,001 – 6,000 บาท 3.61	ต่ำกว่า 4,000 บาท 3.70	6,001 บาทขึ้นไป 3.84
4,001 – 5,000 บาท	3.56	-	0.05	0.14	0.28**
5,001 – 6,000 บาท	3.61	-	-	0.09	0.23
ต่ำกว่า 4,000 บาท	3.70	-	-	-	0.14
6,001 บาทขึ้นไป	3.84	-	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัยตามตาราง 14 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีรายได้ 4,001 – 5,000 บาท กับผู้ปกครองนักเรียนที่มีรายได้ 6,001 บาทขึ้นไป มีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการวางแผนจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทัศนคติของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตาม ระดับการศึกษา

ทัศนคติของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษา		ระดับอุดมศึกษา		รวม	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. ด้านการวางแผนจัดการศึกษา	3.67	0.41	3.58	0.37	3.80	0.56	3.66	0.41
2. ด้านการจัดหลักสูตร	3.60	0.54	3.73	0.59	3.65	0.51	3.63	0.55
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.91	0.67	3.85	0.53	3.69	0.73	3.88	0.64
รวม	3.73	0.37	3.72	0.31	3.71	0.35	3.72	0.36

ผลการวิจัยตามตาราง 15 พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการวางแผนจัดการศึกษาด้านการจัดหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับเห็นด้วย

ตาราง 16 การเปรียบเทียบทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียน
วัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม
ระดับการศึกษา

ทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	PROP
1. ด้านการวางแผนจัดการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	0.49	0.24	1.41	0.24
	ภายในกลุ่ม	155	27.10	0.17		
	รวม	158	27.60			
2. ด้านการจัดหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	3	0.52	0.26	0.84	0.43
	ภายในกลุ่ม	155	48.83	0.31		
	รวม	158	49.36			
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	0.61	0.30	0.73	0.48
	ภายในกลุ่ม	155	65.36	0.41		
	รวม	158	65.98			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.003	0.001	0.01	0.98
	ภายในกลุ่ม	155	20.56	0.132		
	รวม	158	20.56			

ผลการวิจัยตามตาราง 16 พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีทักษะต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทัศนคติของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ชัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตาม ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน

ทัศนคติของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	บิดา มารดา		ระดับความ		ปู่ย่า ตายาย		ระดับความ		ญาติ		รวม		ระดับความ	ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	ความคิดเห็น	ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ความคิดเห็น	ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	SD		
1. ด้านการวางแผนจัดการศึกษา	3.65	.41	เห็นด้วย	เห็นด้วย	3.61	.39	เห็นด้วย	เห็นด้วย	3.82	.50	3.66	.41	เห็นด้วย	เห็นด้วย
2. ด้านการจัดหลักสูตร	3.66	.58	เห็นด้วย	เห็นด้วย	3.53	.54	เห็นด้วย	เห็นด้วย	3.51	.31	3.63	.55	เห็นด้วย	เห็นด้วย
3 ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.87	.68	เห็นด้วย	เห็นด้วย	3.93	.35	เห็นด้วย	เห็นด้วย	3.87	.54	3.88	.64	เห็นด้วย	เห็นด้วย
รวม	3.73	.38	เห็นด้วย	เห็นด้วย	3.69	.28	เห็นด้วย	เห็นด้วย	3.73	.23	3.72	.36	เห็นด้วย	เห็นด้วย

ผลการวิจัยตามตาราง 17 พบว่า ผู้ปกครองที่มีความเกี่ยวข้องต่างกัน มีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตรและ ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับเห็นด้วย

ตาราง 18 การเปรียบเทียบทัศนะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียน
วัดโพธิ์ทัยมณี อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม
ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน

ทัศนะของผู้ปกครองต่อการมี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	PROP
1. ด้านการวางแผนจัดการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	.42	.21	1.2	.29
	ภายในกลุ่ม	156	27.17	.17		
	รวม	158	27.60			
2. ด้านการจัดหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	.48	.24	.77	.46
	ภายในกลุ่ม	156	48.87	.31		
	รวม	158	49.36			
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	.04	.02	.06	.94
	ภายในกลุ่ม	156	65.93	.42		
	รวม	158	65.98			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.01	.01	.07	.93
	ภายในกลุ่ม	156	20.54	.13		
	รวม	158	20.56			

ผลการวิจัยตามตาราง 18 พบว่า ผู้ปกครองที่มีความเกี่ยวข้องต่างกันมีทัศนะต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการวางแผนการศึกษา การจัดหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามตัวแปรอิสระ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา และความเกี่ยวข้องกับนักเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการวางแผนการศึกษา การจัดหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะช่วยให้สามารถบริหารจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนทุกคนในโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ปีการศึกษา 2548 ตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1-2, ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 159 คน โดยกำหนดให้นักเรียน 1 คน ต่อผู้ปกครอง 1 คน

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ โดยรวมและรายด้านต่างกัน
2. ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ โดยรวมและรายด้านต่างกัน
3. ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ โดยรวมและรายด้านต่างกัน
4. ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน มีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ โดยรวมและรายด้านต่างกัน

5. ผู้ปกครองที่มี ระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ โดยรวมและรายด้านต่างกัน

6. ผู้ปกครองที่มีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนต่างกัน มีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ โดยรวมและรายด้านต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการศึกษากับกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ปกครองนักเรียนทุกคนใน โรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งได้ แบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งสิ้นจำนวน 159 ฉบับ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ชนิด 5 ตัวเลือกเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตรา ส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ รวม 38 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ปกครองนักเรียนแสดงความคิดเห็น (เพิ่มเติม) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัด หลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกระทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS .11 โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถามข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 1 โดยหาค่าร้อยละ

2. ทัศนคติของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจัดทำโดยการแจกแจง ความถี่ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) จากแบบสอบถามตอนที่ 2 ของคะแนน เป็นรายด้าน รายข้อ และโดยรวม แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

4.50 – 5.00	หมายถึง	ทัศนะของผู้ปกครองที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.51 – 4.49	หมายถึง	ทัศนะของผู้ปกครองที่เห็นด้วย
2.51 – 3.50	หมายถึง	ทัศนะของผู้ปกครองที่เฉย ๆ ไม่มีความเห็น
1.51 – 2.50	หมายถึง	ทัศนะของผู้ปกครองที่ไม่เห็นด้วย
1.00 – 1.50	หมายถึง	ทัศนะของผู้ปกครองที่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3. เปรียบเทียบทัศนะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน ของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มตามตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ โดยใช้การทดสอบค่าที ($t - test$)

4. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไปตามตัวแปรอิสระ ได้แก่ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way ANOVA)

5. สรุปรวบรวมทัศนะของผู้ปกครองและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน จากแบบสอบถามปลายเปิด

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นผู้ปกครองนักเรียนตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 159 คน เป็นเพศหญิงจำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 63.50 เพศชาย จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 36.50 ส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 35.20 ประกอบอาชีพลูกจ้าง จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 49.70 มีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนเป็นบิดามารดา 127 คน คิดเป็นร้อยละ 79.90

2. ผลการวิจัยทัศนะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้ปกครองมีทัศนะเห็นด้วยต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

2.1 ด้านการวางแผนจัดการศึกษา ผู้ปกครองมีทัศนะต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในด้านการวางแผนจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการพิจารณาและเลือกข้อมูลที่ใช้ในการวางแผน ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการบริจาคทรัพย์สินหรือแรงงานต่อสถานศึกษาและ ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการเสนองาน/โครงการในการที่จะเสนอของบประมาณสนับสนุน อยู่ในระดับเห็นด้วย ส่วนข้ออื่นๆ

ผู้ปกครองนักเรียนมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการวางแผนการศึกษา อยู่ในระดับเฉยๆ ไม่มีความเห็น

2.2 ด้านการจัดหลักสูตร ผู้ปกครองนักเรียนมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการจัดหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสนับสนุนสถานที่ในชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้แก่นักเรียน ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และ ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนตามแนวทางของหลักสูตร อยู่ในระดับเห็นด้วย ส่วนข้ออื่น ๆ ผู้ปกครองนักเรียนมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการจัดหลักสูตร อยู่ในระดับเฉยๆ ไม่มีความเห็น

2.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้ปกครองนักเรียนมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับเห็นด้วย

3. การเปรียบเทียบทัศนะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา และความเกี่ยวข้องกับนักเรียน พบว่า

3.1 ผู้ปกครองเพศชายและผู้ปกครองเพศหญิงมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1

3.2 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการจัดหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 ส่วนด้านการวางแผนจัดการศึกษา และ ด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพต่างกันมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตรและ ด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีรายได้ต่างกันมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 เมื่อพิจารณา

เป็นรายด้านพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีรายได้ต่างกันมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการวางแผนจัดการศึกษาด้านการจัดหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการจัดหลักสูตร และ ด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6 ผู้ปกครองที่มีความเกี่ยวข้องต่างกันมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปกครองที่มีความเกี่ยวข้องต่างกันมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การอภิปรายผล

1. ผลการวิจัยข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้ปกครองมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการที่จะให้บุตรหลานของตนได้รับความรู้และประสบการณ์ที่ดีจากโรงเรียน แต่ผู้ปกครองจะเชื่อมั่นได้ก็ต่อเมื่อได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำกับโรงเรียน จึงจะแน่ใจได้ว่าโรงเรียนได้จัดการศึกษาตามที่ผู้ปกครองนักเรียนต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับเสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2537 : 189) การมีส่วนร่วมทำให้ผู้ปกครองมีความพอใจในโรงเรียน มีความเชื่อถือและศรัทธาในโรงเรียน หลักสำคัญในการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ ให้ผู้ปกครองและประชาชนมีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการของโรงเรียนเพราะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ และสอดคล้องกับงานวิจัยของฮาดี้ ฮาดี้ (Hady. 1990 . 279) ซึ่งพบว่าผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาโดยเชื่อว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นสำคัญในการจัดการศึกษา

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ด้านการวางแผนจัดการศึกษา ผู้ปกครองมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในด้านการวางแผนจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย เนื่องจากผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเข้ามีส่วนร่วมในด้านการวางแผนจัดการศึกษาของโรงเรียนซึ่งสอดคล้องพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 29 ได้กล่าวว่า บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น จัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน รวมทั้งหาวิธีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพัฒนา ระหว่างชุมชนและสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทัศน์ วัฒนสุทธิ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 630 คน แบ่งเป็น คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาที่มาจากโรงเรียนดีเด่น จำนวน 255 คน และคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาที่มากโรงเรียนทั่วไป จำนวน 375 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และสถิติทดสอบที (t-test) ผลการวิจัยประการหนึ่งพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนด้านการกำหนดนโยบายแผนแม่บทและแผนพัฒนาโรงเรียนของคณะกรรมการโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการจัดหลักสูตร ผู้ปกครองนักเรียนมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในด้านการจัดหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวทางของหลักสูตร เพราะว่าสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเป็นเรื่องที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ที่ต้องการความมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและผู้แทนชุมชนอื่น ๆ เข้ามาจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเทคา (Tekka. 1988 : 1626 - A) วิจัยพบว่า โครงการทางด้านการศึกษามีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในชุมชนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาที่สนองต่อความต้องการของชุมชน จะมีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมของชุมชนนั้น ๆ และเมื่อประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งในการจัดการศึกษา จะทำให้การศึกษาประสบความสำเร็จได้

1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้ปกครองนักเรียนมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองเห็นความสำคัญการจัดการเรียนการสอนว่า ควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านการจัดการเรียนการสอนโดยการเป็นวิทยากร สนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ การสอนอาชีพ การป้องกันและการแก้ปัญหาด้านการเรียน ด้านความประพฤติของนักเรียน ซึ่งเป็นความคิดเห็นในทางบวกของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลวรรณ กันธิยะ. (2537 .

บทคัดย่อ) วิพบว่า ชุมชนต้องการให้ผู้มีความรู้ของชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดเนื้อหาวิชาชีพ ตลอดจนปรับปรุงเพิ่มเติมเนื้อหาวิชาให้ดีขึ้น ส่วนในด้านการจัดการเรียนการสอน ชุมชนต้องการให้สอนโดยเน้นการฝึกปฏิบัติ และใช้สถานประกอบการในชุมชนเป็นสถานที่ฝึกทักษะด้านวิชาชีพ วิธีการที่เหมาะสม สำหรับการเปิดสอนวิชาชีพ ชุมชนต้องการให้มีการเผยแพร่ความรู้โดยการจำหน่ายผลผลิต การแสดงผลงานของนักเรียนแก่ประชาชน และในการจัดกิจกรรมตามความต้องการของนักเรียน โดยให้มีการวางแผนในการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างชุมชนกับโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพา ตามี (2540 : 83) วิจัยพบว่า ผู้ปกครองที่มีแหล่งความรู้หรือสถานประกอบการ ได้แก่สวนผัก สวนผลไม้ สวนสมุนไพร แหล่งเพาะปลูกพืช และมีความรู้ความสามารถพิเศษทางเกษตรกรรมมากที่สุด เพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตรกันมาก จึงต้องการมีส่วนร่วมโดยเป็นวิทยากรพิเศษ เพื่อให้ความรู้แก่นักเรียนและครูในเรื่องที่ตนมีความรู้ ความสามารถ

2 การเปรียบเทียบทัศนคติของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา และความเกี่ยวข้องกับนักเรียน พบว่า

2.1 ผู้ปกครองเพศชายและผู้ปกครองเพศหญิงมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิง มีความต้องการที่จะให้บุตรหลานของตนได้รับวิชาความรู้และประสบการณ์ด้านการฝึกทักษะวิชาชีพ จนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ จึงจะแน่ใจได้ว่าโรงเรียนได้จัดการศึกษาตามที่ผู้ปกครองนักเรียนต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2537 : 189) การมีส่วนร่วมทำให้ผู้ปกครองมีความพอใจในโรงเรียน มีความเชื่อถือและศรัทธาในโรงเรียน เป็นหลักสำคัญในการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ ให้ผู้ปกครองและประชาชนมีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการของโรงเรียนเพราะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ

2.2 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการจัดหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองที่มีอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป มีประสบการณ์ ทัศนคติ ภูมิภาวะ ความรับผิดชอบ มีอำนาจในการตัดสินใจ และมีศักยภาพในการพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ จึงทำให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาเพื่ออนาคตของบุตรหลานของตน

2.3 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพต่างกันมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองนักเรียนมีอาชีพที่หลากหลาย มองเห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกชั้นตอน และการศึกษาก็มีผลตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองอย่างแท้จริง การแก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ จึงได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ดังนั้น การให้ผู้ปกครองเข้ามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จึงเป็นไปเพื่อพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรวรรณ ห่วงสกุล (2539 : 170) ได้กล่าวว่า การวางแผน กำหนดนโยบาย ทิศทาง และเป้าหมายของโรงเรียน โดยชุมชน ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้นำชุมชนของท้องถิ่นส่วนใหญ่เห็นว่า โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยการให้คณะกรรมการการศึกษาของชุมชนชี้แนะนโยบาย และความต้องการการศึกษาของชุมชน

2.4 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีรายได้ต่างกันมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองมีความคาดหวังเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาเท่าเทียมกัน เพื่อมุ่งเน้นให้บุตรหลานได้รับการศึกษาอย่างดีที่สุด อีกทั้งโรงเรียนมีนโยบายเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของศิริวรรณ วงศ์สมบัติ (2533 : 62) พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม ทั้งนี้เนื่องจากผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจดีย่อมจะมีเวลาในการเข้าร่วมในกิจกรรมกลุ่ม เพื่อผลประโยชน์ของตนเอง ในทางชื่อเสียง หรือเป็นที่ยอมรับนับถือและยกย่องในสังคม แต่ผู้ปกครองมีรายได้น้อยย่อมให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษา โดยใช้กำลังกายแทนกำลังทรัพย์

2.5 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษา รับรู้การเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษา ทำให้ผู้ปกครองมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียน สอดคล้องกับสมลักษณ์ ภูแสนคำ (2540 : 44) พบว่า การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียนนั้น ปรากฏว่า ร้อยละ 100 เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าควรจะให้ชุมชนเข้ามาบทบาทในด้านวิชาการในโรงเรียน อยู่ในลักษณะต่าง ๆ ที่มีความคิดเห็นเกินร้อยละ 50 ซึ่งโรงเรียนต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วม คือ เป็นวิทยากรท้องถิ่น รับผิดชอบการเข้าเรียนต่อของนักเรียน จัดหาหนังสือเข้าห้องสมุด ควบคุมความประพฤติของนักเรียน

2.6 ผู้ปกครองที่มีความเกี่ยวข้องต่างกันมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวม

ทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5 พบว่า ผู้ปกครองที่มีความเกี่ยวข้องต่างกันมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจากความสัมพันธ์ภายในสถาบันครอบครัวของสังคมไทยที่ปลูกฝังความรัก ความห่วงใย ความเอื้ออาทรต่อกัน มีความคาดหวังที่จะให้บุตรหลานได้รับการศึกษาดี มีอนาคต เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาส่งผลดีต่อครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ซึ่งการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในด้านต่างๆ นอกจากเป็นผลดีต่อผู้ปกครองโดยตรงแล้วยังเป็นหน้าที่ที่ผู้ปกครองและผู้มีความเกี่ยวข้องกับผู้เรียนต้องร่วมมือกับสถานศึกษา เพื่อให้การศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับการวิจัยของ วันเพ็ญ สอนรัตนชัย (2544) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติต่อบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอยู่ในระดับมากทุกด้าน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือบทบาทการร่วมวางแผนการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 รองลงมา คือบทบาทประสานความร่วมมือกับโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการวางแผนจัดการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ซึ่งเป็นผลดีต่อการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู ควรนำผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปพัฒนาการวางแผนจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยการจัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ ในด้านการจัดหลักสูตรของโรงเรียน โดยส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรับปรุงการจัดการวางแผนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างสูงสุดต่อไป

1.2 ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในโรงเรียน สามารถนำผลการวิจัยที่ได้เป็นข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนเสนอต่อสำนักงานประเมินมาตรฐานการศึกษา (สมศ.)

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1 ควรมีการวิจัยศึกษาสาเหตุของการไม่มาเข้าในการวางแผนจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขตพื้นที่ โดยวิธีการศึกษาเป็นรายกรณี (Case Study) โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Deep Interview) ประกอบกับการใช้ข้อมูลทุติยภูมิ และสังเกตพฤติกรรมกรรมการให้ความร่วมมือเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์

2. ควรมีการศึกษา การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษา โดยเปรียบเทียบความสอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543

3. ควรมีการศึกษาความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2521) *ประมวลศัพท์บัญญัติวิชาการศึกษา*. กรุงเทพฯ . รุ่งเรืองสาสน์การพิมพ์.
 _____ . (2534). *การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาของไทย
 ในทศวรรษหน้าที่สอดคล้องกับลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางการสังคม*. กรุงเทพฯ :
 กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการศึกษา.
- กรมสามัญศึกษา. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ :
 คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2534). *หลักสูตรพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)*.
 กรุงเทพฯ : การศาสนา
 _____ . (2539). *คู่มือการปฏิรูปการศึกษาในแนวทางการปฏิรูปสถานศึกษาให้ เป็นโรงเรียน
 ในอุดมคติตามองค์ประกอบที่กำหนดไว้ในบัญญัติ 10 ประการ* กรุงเทพฯ : การศาสนา.
 _____ . (2541) *แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 8 (พ.ศ.2540 – 2544)
 ของกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.
- “การมีส่วนร่วมจัดการศึกษา.” (2543, ตุลาคม – ธันวาคม). *สื่อพลัง*, 8(4) : 4 - 5
- กาญจนา แก้วเทพ. (2538). *การทำงานพัฒนาวัฒนธรรมชุมชนโดยถียมมนุษย์เป็นศูนย์กลาง*.
 กรุงเทพฯ : สมาคมทอลิคแห่งประเทศไทยเพื่อการพัฒนา.
- กิตติ การโสภณ. (2536). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาในโรงเรียนร่วม
 พัฒนาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533)*.
 วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (ประถมศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร
- กิติมา ปรีดีดิถ (2529) *การวางแผน*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ฉลอง คงเจริญ. (2545). *ศึกษาคูณลักษณะและความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการมี
 ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ
 ประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร*. ปรียญญาติพันธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ
 : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- “ชุมชนกับการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา.” (2548, ตุลาคม-ธันวาคม 2548) *สื่อพลัง*, 13(4) : 4 – 15.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2540). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม
 ร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร*.
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
 _____ (2542, สิงหาคม - ตุลาคม). “การส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษา,”
จุลสารไทยคดีศึกษา 16(1) . 6

- ทวิทอง หงษ์วัฒนา และคนอื่นๆ. (2527). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา*. กรุงเทพฯ : ศูนย์นโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนาศ แสงศักดิ์. (2539). *รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการฝึกอาชีพระยะสั้นช่วงอุตสาหกรรม กรมอาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2529). *การวางแผน*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ธีรภัทร์ เจริญดี. (2542). *การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ธำรง บัวศรี. (2532). *ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : อรุณสภาลาดพร้าว.
- นงรัตน์ ศรีพรหม (2543, ธันวาคม-2544, มกราคม). "โรงเรียนกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองและชุมชน," *ข้าราชการครู*. 21(2): 21 – 24.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2527). "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา." กรุงเทพฯ : ศูนย์การศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2545). *การวัดประเมินการเรียนรู้ (การวัดประเมินการเรียนรู้แนวใหม่)*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ประกอบ คุณารักษ์. (2543) *รายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ สภาพความพร้อมของหน่วยงานทางการศึกษาต่อคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ*. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประเวศ วะสี. (2539, เมษายน – พฤษภาคม). "ปฏิรูปการศึกษาไทย ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์และมาตรการ." *วารสารข้าราชการครู*. 16(4) : 34.
- ประชุม รอดประเสริฐ. (2539). *นโยบายและการวางแผน : หลักการและทฤษฎี*. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์.
- ปรีชา บัววิรัตน์เลิศ. (2536). *การให้การบ้านของครูและการให้ความช่วยเหลือของผู้ปกครองในการทำบ้านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6* วิทยานิพนธ์ ศษ.ม (ประถมศึกษา) เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. อัดสำเนา.
- ประมวญ ดิถิตินัน. (2536). *เมื่อลูกรักได้ครูดี*. กรุงเทพฯ : ดันอ้อ.
- ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี
- ปรัชญา เวสารัชช (2528). *รายงานการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- พงษ์สะบา ไทยทอง. (2539). ปัญหาการวางแผนบริหารโรงเรียนของผู้นำชุมชน วิทยานิพนธ์ ศษ.ม (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร
- พรทิพย์ อินทิวโรทัย · อนงค์นุช ภูยานนท์. (2542, พฤศจิกายน-กุมภาพันธ์). “แนวปฏิบัติ เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษา” คุรุศาสตร์. 28(2) : 133
- พรทิพา จุลสุคนธ์. (2542). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียน ชุมชนวัดศิรีมาศรัตนาราม ตำบลชอนสารเดช อำเภอหนองม่วง จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(พัฒนาชนบทศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- พิมพา ตามี่. (2540). ความต้องการของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ประถมศึกษาอำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระ ศศ.ม.(ประถมศึกษา) เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- พิมพัลย์ ปรีดาสวัสดิ์. (2526). ระบบบริหารจัดการระดับอำเภอเพื่อสนับสนุนนโยบายการมีส่วนร่วมของประชาชน. นครปฐม : ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2537). ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาปัญหาและ แนวโน้ม ทางการบริหารการศึกษา. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มัช สุขเยี่ยม (2535). รูปแบบการวางแผนพัฒนาการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของสถาบัน เทคโนโลยีราชมงคล. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มุลนิธิปริตริช เอแบรช. (2530). การวางแผนและเทคนิคการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : วิกิตอร์เฝ้าเวอร์พอยท์.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2526). หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : ไทยอนุเคราะห์ไทย
- รุ่ง แก้วแดง. (2543) “การศึกษาแห่งชาติในอุดมคติ.” ในปฏิรูปการศึกษา : แนวคิดและ หลักการ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. หน้า 35 – 51
- รัตนะ บัวสนธ์. (2535). การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเพื่อถ่ายทอดภูมิ ปัญญาท้องถิ่นกรณีศึกษาชุมชนแห่งหนึ่งในเขตภาคกลางตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อัดสำเนา
- แรมสมร อยู่สถาพร. (2533) การสร้างและการใช้หลักสูตรประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชา ประถมศึกษา คณะคุรุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันเพ็ญ สวานรัตนชัย. (2544). ความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมเป็นกรรมการสถานศึกษาในทัศนะ ของผู้ปกครอง ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนนำร่องกระจายอำนาจบริหารจัดการ การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม

(การบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร

- วิจิตร ศรีสะอ้าน. (2543). " การศึกษาแห่งชาติในอุดมคติ, " ในปฏิรูปการศึกษา : แนวคิดและ
หลักการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. หน้า 15 - 34 .
บรรณาธิการโดย ไพฑูรย์ สินลารัตน์. กรุงเทพฯ วิญญูชน.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2539). การวางแผนการศึกษาระดับจุลภาค. กรุงเทพฯ : อักษรการพิมพ์.
- วิไลวรรณ กันธิยะ. (2537). ความต้องการของชุมชนแม่ข่ายเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนใน
โรงเรียนแม่ข่ายวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.(หลักสูตรและการสอน).
เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2542). การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้น
พื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริวรรณ วงษ์สมบัติ. (2533). การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน
เกษตรกรรมในอำเภอสันทรายและอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์
วท.ม. (การส่งเสริมการเกษตร). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยี
การเกษตรแม่โจ้. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2535). แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช
2535. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินติ้งกรุ๊ป.
- _____. (2541). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. กรุงเทพฯ:
การศาสนา.
- _____. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กรุงเทพฯ : พริกหวาน
กราฟฟิค.
- สำนักราชบัณฑิตยสถาน. (2525) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ
อักษรเจริญทัศน์.
- สนอง ปานเชียงวงศ์ (2542) การศึกษาปัญหาการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
ประถมศึกษาอำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม · บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร
- สนานจิตร์ สุนทรทรัพย์. (2543) เอกสารการวางแผนพัฒนาโรงเรียน หน่วยที่ 1 – 7 .นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สมลักษณ์ ภูแสนคำ. (2540). การศึกษาบทบาทของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัด
การศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหาร
การศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ถ่ายเอกสาร.

- สวัสดิ์ อุทรานันท์. (2532). *พื้นฐานและการพัฒนาหลักสูตร*. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ
มิตรสยาม.
- สุทัศน์ วัฒนสุทธิ. (2543). *สภาพการมีส่วนร่วมบริหารโรงเรียนของกรรมการโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก*. วิทยานิพนธ์. กศ ม.
(การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวร.
ถ่ายเอกสาร.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2533). *สมบัติทิพย์ของการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรินทร์ กิจนิตย์ชีว์. (2541). "แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของปวงชนเพื่อเสริมสร้าง
ความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่นไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน." *ราชภัฏกรุงเทพฯ*. 4(8) :
94 - 95.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2537). "หน่วยที่ 7 ปัญหาและแนวโน้มเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนการบริหารการศึกษา" *ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาปัญหาและแนวโน้ม
ทางการบริหารการศึกษา*. หน้า 189. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2541). *การกระจายอำนาจทางการศึกษา* *ราชบัณฑิตยสภา*.
23 (1) : 47.
- อุทัย ดุลเกษม และอรศรี งามวิทยาพงศ์. (2540). *ระบบการศึกษากับชุมชน
กรอบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัย*. กรุงเทพฯ : แพลนพรีนติ้ง.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2542). *การศึกษาแนวทางการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษา
ในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. กรุงเทพฯ : อัดสำเนา
- อุไรวรรณ ห่วงสกุล. (2539). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนประถมศึกษา กับชุมชน
ในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อัดสำเนา.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2537). *หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ :
อนงค์ศิลป์การพิมพ์.

Abdel Hady, Mahmoud. (1990.March). "A Suggested for Community Participation
in Administration of Public Education in Egypt," *Dissertation Abstracts
International*. 51(10) 3276 – A

Atchison T. J and W.W Hill. (1978). *Management Today . Managing Work in
Organizayion*. New York : Harcuort Brance Javanovich. Inc.

- Amenu – Tekka. Christian E.K. (1988, January). "Perceptions of community Participation in Education on Canadian Indian Reserves · A North – Central Alberta case Study." *Dissertation Abstracts International*. 49(7) 1626 – A.
- Beaucham, George A. (1978). *Cirriculum Theory* 3 rd ed Wilemette, Illinois Kagg Press.
- Good Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York : Mc Graw – Hill.
- Gustavo, Wilehes–Chaux.. (1992). *The Meaning of Participation*. In Brand, Peter Charles. (ed.) *Community Participation : Proceedings*. Habinet International Seminar. Columbia : Harbinet.
- Koontz, H. and H. Weihrich. (1990). *Essentials of Management*. New York : Mc Graw - Hill Book Company.
- Oakley, Peter. (1991). *Project with People*. Geneva : ILO.
- Rabbit, Flanklin. (1974). *The curriculum* New York : Holt Reinhart and Winston.
- Taba, Hilda. (1962). *Cirriculum Development : Theory and Practice*. Horcourt, Brance and World, Inc.
- Terry, G.R. (1997). *Principle of Management*. Homewood. Richard & Twin. Inc.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

ทัศนคติของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
โรงเรียนวัดโพธิ์ทัมณี(ศิริพรรณพิทยฯ) อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวผู้ตอบแบบสอบถาม

1 เพศ

1.1 () ชาย

1.2 () หญิง

2. อายุ

2.1 () 25-30 ปี

2.2 () 31-35 ปี

2.3 () 36-40 ปี

2.4 () มากกว่า 40 ปีขึ้นไป

3. อาชีพ

3.1 () รับราชการ

3.2 () เกษตรกร

3.3 () ลูกจ้าง

3.4 () อาชีพอิสระ

4. รายได้ต่อเดือน

4.1 () ต่ำกว่า 4,000 บาท

4.2 () 4,001-5,000 บาท

4.3 () 5,001-6,000 บาท

4.4 () 6,001 บาทขึ้นไป

5. ระดับการศึกษา

5.1 () ระดับประถมศึกษา

5.2 () ระดับมัธยมศึกษา

5.3 () สูงกว่ามัธยมศึกษา

6. ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน

6.1 () บิดา มารดา

6.2 () ปู่ย่า ตายาย

6.3 () ญาติ

ตอนที่ 2 ทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์

ทัมณีฯ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแบบสอบถามแล้วพิจารณาข้อความแต่ละข้อตามทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ทัมณีฯ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านเพียงระดับเดียวเท่านั้น ดังนี้

- คะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง
 คะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วย
 คะแนน 3 หมายถึง เฉย ๆ ไม่มีความเห็น
 คะแนน 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย
 คะแนน 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉย ๆ (ไม่มี ความเห็น)	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
ด้านการวางแผนจัดการศึกษา					
1. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการพิจารณาและเลือกข้อมูลที่ใช้ในการวางแผน					
2 ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการวางแผน					
3 ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน					
4 ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการวางแผนของโรงเรียน					
5 ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ในการวางแผนในการศึกษา					
6 ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการกำหนดวงเงินค่าใช้จ่ายในการวางแผนการศึกษาของโรงเรียน					
7 ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานของงานโครงการตามแผนการศึกษาของโรงเรียน					
8 ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการควบคุมติดตามผลการปฏิบัติตามงาน ตามโครงการ ตามแผนการศึกษาของโรงเรียน					
9 ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการเสนองานโครงการที่จะเสนอของงบประมาณสนับสนุน					
10 ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการประเมินผลการดำเนินงาน โครงการตามแผนการศึกษาของโรงเรียน					
11 ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการเกณฑ์เด็กเข้าเรียน					

ทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ เห็น ด้วย เลย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
ด้านการวางแผนจัดการศึกษา					
12 ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการบริจาคทรัพย์สินหรือแรงงาน ต่อสถานศึกษา					
13. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล เพื่อปรับปรุงและพัฒนา คุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
14. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการจัดหาทุนการศึกษา เพื่อช่วยเหลือ นักเรียนด้อยโอกาส และยากจนขาดแคลน					
15. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมกับครูในการแก้ปัญหาของผู้เรียนที่เกิดขึ้น ภายในโรงเรียน					
ด้านการจัดหลักสูตร					
16 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรของโรงเรียน					
17. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ตามหลักสูตร					
18 ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการสำรวจความต้องการและปัญหา เกี่ยวกับหลักสูตร					
19. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการ ใช้หลักสูตร					
20 ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร หลักสูตรของโรงเรียน					
21 ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการจัดระบบการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล ปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับชีวิต ความเป็นอยู่ รายได้ งาน อาชีพในท้องถิ่นเพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตร					
22 ผู้ปกครองมีส่วนในการกำหนดจุดมุ่งหมายหลักสูตรของโรงเรียน					
23 ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาหลักสูตรของโรงเรียน					
24. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตรของโรงเรียน					
25 ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลหลักสูตรของโรงเรียน					
26 ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการสนับสนุนสถานที่ในชุมชนเป็น แหล่งเรียนรู้แก่นักเรียน					
27 ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการจัดหา/จัดทำสื่อการเรียนการสอน ของโรงเรียน					
28 ผู้ปกครองควรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนตามแนวทาง ของหลักสูตร					
29 ผู้ปกครองควรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการสอนโดยยึดผู้เรียน เป็นสำคัญ					

ทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉย ๆ (ไม่มี ความเห็น)	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
ด้านการจัดการเรียนการสอน					
30 ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศ(ภายในโรงเรียนหรือที่บ้าน)ที่เอื้อต่อการเรียนการสอน					
31 ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการดำเนินการประเมินผลนักเรียนทุกสาระการเรียนรู้					
32 ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการอบรมด้านจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ให้กับนักเรียน					
33 ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับแหล่งความรู้ เพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
34 ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการจัดหาวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้และการจัดการเรียนการสอน					
35 ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีในท้องถิ่น					
36 ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการสนับสนุนสถานที่ในชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้แก่นักเรียน					
37. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมกิจกรรมที่เสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียน เช่น การเข้าค่ายลูกเสือ, การทัศนศึกษา, การแสดงบนเวที ฯลฯ					
38. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรม เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็น (เพิ่มเติม) ต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดโพธิ์
ทียมณีฯ

อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

1. ด้านการวางแผนการศึกษา

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการจัดหลักสูตร

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

4. อื่นๆ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ค่ะ

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพีร์ ลิ้มไทย คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ภัคภร สกลรักษ์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. นายคณิง กายสอน หัวหน้ากลุ่มนิเทศก์ติดตามประเมินผล
การจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาเพชรบุรี เขต 1
4. นายสุวรรณ เชื้อนิล ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแหลม
อำเภอบ้านแหลม สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาเพชรบุรี เขต 1
5. นายเฉลิม สีนเกษตร ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณีฯ
อำเภอเมืองเพชรบุรี สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาเพชรบุรี เขต 1

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร 5731

ที่ ศธ 0519.12/๒๖๙๑

วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะสังคมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวพรพรรณ มนต์พาสน์เกษม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณี (ศิริพรรณพิทยา) อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวิชา โกมลหัตต์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลี้มไทย และ อาจารย์ภัคกร สกกรักษ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณี (ศิริพรรณพิทยา) อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวพรพรรณ มนต์พาสน์เกษม และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญสิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/๐๖๙1

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

3 กุมภาพันธ์ 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวพรพรรณ มนัสพาสน์เกษม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณี (ศิริพรรณพิทยา) อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุวิชา โกมลหัต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นายคณิง กายสอน ศึกษานิเทศก์ 9 นายสุวรรณ เชื้อมิล ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านแหลม และ นายเฉลิม สีนเกษตร ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณี (ศิริพรรณพิทยา) เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณี (ศิริพรรณพิทยา) อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวพรพรรณ มนัสพาสน์เกษม และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-995-5975

ที่ ศธ 0519.12/0706

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

3 กุมภาพันธ์ 2549

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดสิงห์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวพรพรรณ มนัสพาสน์เกษม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ทัศนนะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณี (ศิริพรรณพิทยา) อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุวิชา โกมลทัต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณี นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ผู้ปกครองนักเรียน ตอบแบบสอบถามที่สนนะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณี (ศิริพรรณพิทยา) อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ในระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2549

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวพรพรรณ มนัสพาสน์เกษม ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-995-5975

ที่ ศธ 0519 12/ 20๗1

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๔ มีนาคม 2549

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวพรพรรณ มนัสพาสน์เกษม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวิชา โกมลทัต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 159 คน คอบแบบสอบถามทักษะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โรงเรียนวัดโพธิ์ทัยมณี ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2549

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ใ้โปรดพิจารณาให้ นางสาวพรพรรณ มนัสพาสน์เกษม ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวิชา ปัดโรตอง)

รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาระบบและบุคคล

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-9955-975

ภาคผนวก ง
ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})
คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล (IOC)

ตาราง 19 แสดงค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อ	อำนาจ จำแนก (r)	ข้อ	อำนาจ จำแนก (r)	ข้อ	อำนาจ จำแนก (r)
1	0.40	16	0.58	31	0.45
2	0.44	17	0.50	32	0.39
3	0.58	18	0.36	33	0.38
4	0.23	19	0.69	34	0.53
5	0.38	20	0.42	35	0.40
6	0.47	21	0.62	36	0.36
7	0.30	22	0.51	37	0.47
8	0.48	23	0.59	38	0.47
9	0.46	24	0.68		
10	0.56	25	0.73		
11	0.39	26	0.42		
12	0.21	27	0.51		
13	0.24	28	0.61		
14	0.57	29	0.65		
15	0.36	30	0.54		

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.92

ตาราง 20 แสดงค่าความเที่ยงตรง (IOC) ของแบบสอบถามรายข้อ

ข้อ	IOC	ข้อ	IOC	ข้อ	IOC
1	0.80	16	1.00	31	0.60
2	0.60	17	1.00	32	1.00
3	1.00	18	0.80	33	0.80
4	1.00	19	0.60	34	0.80
5	0.80	20	0.60	35	1.00
6	0.80	21	0.60	36	0.80
7	0.80	22	1.00	37	1.00
8	0.80	23	1.00	38	1.00
9	1.00	24	1.00		
10	0.60	25	1.00		
11	0.80	26	0.80		
12	0.80	27	0.60		
13	1.00	28	0.60		
14	0.80	29	0.60		
15	1.00	30	0.60		

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวพรพรรณ มนัสพาสณ์เกษม
วันเดือนปีเกิด	25 พฤศจิกายน 2497
สถานที่เกิด	ตำบลคลองกระแซง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	14 ตำบลคลองกระแซง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000 โทร.0-3240-0919
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครู ชำนาญการ โรงเรียนวัดโพธิ์ทัมณีน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดโพธิ์ทัมณีน(ศิริพรรณพิทยฯ) ตำบลบางจาน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000 โทร. 0-3242-5012
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2510	ประถมศึกษาตอนต้น - ตอนปลาย จากโรงเรียนเทศบาล1 วัดแก่นเหล็ก(รัตนกะลัสอนุสรณ์) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2513	มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนเบญจมเทพอุทิศ จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2517	ป.กศ. จากวิทยาลัยครูเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2519	ป.กศ.สูง (เอกประถมศึกษา)
พ.ศ. 2527	จากวิทยาลัยครูเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ค.บ. (เอกภาษาอังกฤษ, โทคหกรรมศาสตร์)
พ.ศ. 2548	จากวิทยาลัยครูเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กทม.